

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 28. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob« v
Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnji Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958
CEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVII. št. 243 (14.073)

Trst, četrtek, 28. novembra 1991

Resolucijo o modrih čeladah Varnostni svet sprejel soglasno V Jugoslaviji že v kratkem mednarodne mirovne enote

Gre za prvi poseg v Evropi - Na Hrvaškem relativno mirno Nemčija bo priznala Slovenijo in Hrvaško še pred božičem

NEW YORK — Na sedežu OZN v New Yorku so včeraj soglasno sprejeli resolucijo, da bodo v Jugoslaviji poslali modre čelade, takoj ko »generalni sekretar Perez De Cuellar to imel za potrebno.« Do tega pa lahko pride že v kratkem. De Cuellarjev odposlanec Cyrus Vance bo namreč že danes ponovno odpotoval v Jugoslavijo, da bi preveril spoštovanje v Ženevi dogovorjene prekinitve ognja. Ko bo to ugotovljeno, naj ne bi bilo več ovir za prihod mirovniških sil na krizna področja.

Besedilo resolucije, ki ga je odobrilo vseh 15 članic varnostnega sveta, ima za osnovo predlog, ki so ga že v ponedeljek predstavile Velika Britanija, Francija in Belgija. Ključni člen resolucije obvezuje OZN, da »preveri položaj in potrdi morebitno formiranje mirovniških enot za Jugoslavijo.« V resoluciji so tudi omenjene zahteve sprotih strani po mirovniških silah, kot tudi torkova zahteva vlade v Beogradu, ki je tudi uradno zahtevala mednarodni poseg.

Modre čelade za Jugoslavijo bodo tako prvič posegle v Evropi, šteje pa naj bi 10.000 vojakov. Kot poročajo iz New Yorka, naj bi ob vojaških enotah OZN poslala tudi civilne opazovalce. Izvedelo se je tudi, da se Vance ogreva za razporeditev teh enot po sistemu »oljnatih madežev« na kriznih področjih, ne da bi s tem popuščali Srbiji, ki te enote zahteva

vzdolž trenutne frontne črte, oziroma Hrvaški, ki pa tamponske enote želi na administrativnih mejah s Srbijo in BiH.

Medtem pa je bilo včeraj na Hrvaškem relativno mirno, če ne upoštevamo nadaljevanja spopadov v Vzhodni Slavoniji, predvsem v okolici Osijeka. Do zapletov pa je včeraj prišlo pri nadaljevanju umika jugoslovanske vojske, saj se v spopadu udeleženi strani nikakor ne moreta dogovoriti, koliko orožja teritorialne obrambe naj vojska pusti Hrvaški.

Mirno je bilo tudi na področju Dubrovnika, od koder je odplul trajekt Palladio. Na krovu je skoraj 900 ubežnikov, med katerimi so v glavnem ženske in otroci. Palladio je odplul proti Reki, kamor naj bi prispel danes približno ob 8. uri.

Na političnem področju pa velja omeniti včerajšnja izjava nemškega kanclerja Kohla, da bo Nemčija priznala Slovenijo in Hrvaško še pred božičem in to ne glede na to, kaj bodo sklenile ostale države ES. O priznanju obeh republik pa je bil včeraj govor tudi v Vatikanu. Sveta stolica je namreč pozvala vse države KVSE, da soglasno in še pred božičem priznajo Slovenijo in Hrvaško. Vatikan to utemeljuje s tem, da je treba spoštovati pravico do neodvisnosti vseh narodov, ki to želijo, seveda ob jasnih zagotovilih narodnostnim manjšinam.

Pomemben premik v odnosu do Slovencev Videmski pokrajinski svet za pravično zaščito vse manjšine

VIDEM - Italijanski parlament naj v najkrajšem času odobri primeren zaščitni zakon za slovensko narodnostno skupnost v Italiji in naj celotni manjšini zajamči enake pravice, ne glede na to, v kateri pokrajini živi. To je smisel resolucije, ki jo je včeraj dopoldne sprejel videmski pokrajinski svet. Stališče tega sveta pomeni nedvomno kakovostni premik tega izvoljenega telesa in strank, ki so v njem zastopane, v odnosu do Slovencev zlasti na Videmskem. Obenem pa je to pomemben signal iz videmske pokrajine italijanskemu parlamentu, naj ne odlaš več z zaščitnim zakonom, s tem več kot štiridesetletnim še nepopravnim dolgom italijanske države do Slovencev v Furlaniji-Julijski krajini.

Resolucijo je v imenu odbora videmske pokrajine orisal njegov podpredsednik in odbornik za kulturo Giacomo Cum (PSI), po daljši razpravi pa ga je pokrajinski svet sprejel z veliko večino glasov, saj so mu nasprotovali le predstavniki PLI in MSI.

Tekst sprejetega dokumenta se glasi:

Videmski pokrajinski svet, ob spoznanju, da je treba konkretno odgovoriti na potrebe slovenske manjšine, ki živi v Italiji;

- ob ugotovitvi, da so mednarodni odnosi v tem delu Evrope končno osnovani na načelih demokracije in vzajemnega spoštovanja;

- ob poudarku, da ima v tem duhu italijanska manjšina, ki živi v Sloveniji in na Hrvaškem pravico do enake in

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Nabrežinski župan
Caldi včeraj
uradno odstopil

NA 4. STRANI

□ □ □

V Trstu aretirali
Turinčana, ki ga
dolžijo prodaje
orožja Hrvaški

NA 5. STRANI

□ □ □

Vinjen gost bara
v Paparianu ustrelil
lastnika, ker mu
ni natočil vina

NA 8. STRANI

Plenum VSS soglasno sklenil, da bo o konfliktu s Cossigo razpravljaj še po božiču Po predsednikovi samoobtožbi se odpira zapleteno pravnopolitično vprašanje

RIM — V rimskih palačah in tudi na Kvirinalu je bilo včeraj mirno. Vse živo pa je bilo v sodnih krogih, kjer še zbirajo misli, kako bi na najboljši način rešili problem, ki ga je sprožil predsednik Cossiga s samoobtožbo. Vprašanje pristojnosti so nekako rešili, obstajajo pa še razna tolmačenja glede proceduralnega postopka. Medtem pa so s Kvirinala sporočili, da Cossiga ne bo poslal parlamentu napovedanega sporočila v zvezi z nedavnim konfliktom med njim in Višjim sodnim svetom. Pojasnili so, da Cossiga ne bi rad še bolj zapletel zadeve oziroma ne bi rad kakor koli vplival na razpravo ki bo stekla 5. decembra v poslanski zbornici in se na to nadaljevala še v senatu. Včeraj se je sestal tudi plenum VSS (na sliki AP podpredsednik VSS Galloni), ki je soglasno odločil, da bo spor s Cossigo obravnaval še po božiču.

Pravno plat Cossigove samoobtožbe pa bo prevzelo ministrsko sodišče, ki nadomešča nekdanjo komisijo za zahteve po obtožbi. Potek ni ravno enostaven, saj je mi-

nistrsko sodišče vezano na točno formulirane zahteve državnega pravdnštva, opirati pa se mora tudi na kar najširšo paleto pričevanj. V primeru, da poverjeno nalogo lahko izpelje, mora ministrsko sodišče dobiti še avtorizacijo parlamenta. Vsaj v tem primeru so točno določeni časovni termini, po izteku katerih se celoten postopek ponovi. Mnogi trdijo, da Cossiga ne bo nikoli sedel na zatožno klop in da je hotel samo ponovno odpreti primer Gladio. Podobnega mnenja je tudi minister Martelli, ki pravi, da je Cossigova iniciativa paradoksalna in da ni bila izrečena v kontekstu, kakršnega bi lahko od predsednika pričakovali.

Medtem pa DSL še oblikuje besedilo zahteve po obtožbi in ko bo nared, ga bo predložila parlamentarnim skupinam. Onorato (neodvisna levica), Orlando (mreža) in radikalec Pannella, pa so formalno že predložili zahtevo po obtožbi, medtem ko so se zeleni omejili na izjavo, da bi se vsa zadeva ugledno rešila, če bi predsednik republike odstopil.

Ciril Zlobec v Vidmu o položaju v Sloveniji

VIDEM — Član predsedstva Slovenije Ciril Zlobec je včeraj, na predstavitvi knjige »I giorni della Slovenia«, ki jo je Študijski center Nediža pripravil v sejni dvorani videmske Pokrajine, imel priložnost italijanskemu občinstvu spregovoriti o sedanjem položaju v Sloveniji, njenem prizadevanju za mednarodno uveljavitev in težavah v gospodarstvu, ki so posledica tudi restriktivnih ukrepov ES proti Jugoslaviji.

Na večeru so pred uglednim gostom iz Slovenije spregovorili še predsednik Študijskega centra Nediža Pavel Petricig, založnik in pisatelj Piero Del Giudice ter

podpredsednik videmske pokrajine Giacomo Cum.

Pred samo predstavitvijo se je Ciril Zlobec srečal s predstavniki naše skupnosti iz videmske pokrajine (prisoten je bil tudi podpredsednik Pokrajine Cum). Viljem Černo, Pavel Petricig in Fabio Bonini so članu slovenskega predsedstva izpostavili položaj v Beneški Sloveniji, se zaustavili pri vprašanju reorganizacije znotraj SKGZ ter se poglobljeno dotaknili nekaterih stvarnostih, kot so dvojezični štolski in gnetur v Špetru ter prostorska in gnotna stiska v kulturni dejavnosti.

RUDI PAVŠIČ

Izrael postavlja pogoje za drugi krog pogajanj

JERUZALEM — Izrael je pristal na drugi krog mirovniških pogajanj, vendar je za to postavil nekaj pogojev. Predvsem gre za določitev datuma. Washington je prejšnji teden sklenil, da se bodo mirovna pogajanja nadaljevala v ZDA 4. decembra, Izrael pa je zahteval in po najprej tudi dosegel, da se pogovori začnejo 9. decembra. Predstavitve datuma naj bi mu omogočila temeljitejšo pripravo. Poleg tega pa je predlagal tudi, da bi pogajanja s posameznimi delegacijami potekala ločeno. Po dveh ali treh zasedanjih pa Šamirjeva vlada upa, da se bo začel tretji krog, za katerega predlaga, da bi potekal na Bližnjem vzhodu.

Izrael je svoje zahteve utemeljil s prepričanjem, da Arabci vse bolj vlečejo vodo na svoj mlin in da hočejo vsekakor biti glavni protagonisti pred svetovno javnostjo. Izraelske zahteve so opazovalci tolmačili kot opozorilo, da Šamir ne namerava kloniti nikakršnim washingtonskim zahtevam, pa naj gre za datume ali lokacijo.

V večernih urah pa je iz Washingtona prišla vest, da ZDA vztrajajo pri prvotnem datumu. Glasnica State Departmenta Tutwilerjeva je izjavila, da bo Washington od 4. decembra na razpolago vsem tistim bližnjevzhodnim stranem, ki se bodo tam želela pogajati.

Sinoči v pokalu prvakov

Sampdoria
pregazila
C. zvezdo

□ □ □

V pokalu UEFA
Genoa in
Torino
zadovoljila

NA 10. STRANI

Tudi z včerajšnjim medvladnim italijansko-britanskim vrhom v Rimu S približevanjem vrha v Maastrichtu se počasi tali hlad Londona do Evrope

RIM — Slaba dva tedna pred sestankom Evropskega sveta v Maastrichtu, ki bo moral povedati dokončno besedo o načrtu za politično na eni in za ekonomsko in monetarno združitev na drugi strani, sta se v Rimu v spremstvu svojih zunanjih ministrov sešla britanski premier John Major in predsednik italijanske vlade Giulio Andreotti (na sliki AP).

Kljub ozračju velike rezerviranosti - pa čeprav nasprotovanje Londona federativni izbiri dvanajsterice ni za nikogar skrivnost - so iz Palače Chigi vendarle prišli znaki »nedogmatskega« zadržanja Velike Britanije. K temu je najbrž precej prispevala italijanska odločnost za doseg sporazuma, tako da ni naključje, da je Andreotti včeraj govoril o »razumnem pričakovanju, da se bodo vrsteča se medvladna srečanja zaključila na najboljši možni način«.

Andreotti in Major sta govorila tudi o Jugoslaviji in soglašala o potrebi posega modrih čelad Organizacije združenih narodov na kriznih območjih, kot o potrebi po priznanju Slovenije in Hrvaške, do katerega pa naj bi prišlo »v okviru soglasja vseh članic Evropske skupnosti«.

OPEC bo ohranil dosedanjo raven proizvodnje nafte

DUNAJ — Včeraj popoldne se je v avstrijski prestolnici končala 90. ministrska konferenca organizacije držav proizvajalk nafte OPEC. Trinajst naftnih ministrov se je po besedah dosedanjega predsednika OPEC, venezuelskega naftnega ministra Celestina Armasa dogovorilo, da bo v prvem trimesečju prihodnjega leta ohranilo globalno proizvodnjo nafte na ravni, ki jo je bilo določilo septembra letos, in sicer 23,65 milijona sodov dnevno po izhodiščni ceni 21 dolarjev za sod. Člani naftnega kartela so potrdili tudi kriterij »roll-overja«, to je možnosti, da posamezne države proizvajalke nafte dvignejo svojo proizvodnjo, kar opazovalci pojasnjujejo kot znak popuščenja do največjega proizvajalca, Savdske Arabije, ki se je močno zavzemala za zvišanje globalne ravni proizvodnje na 25,2 milijona sodov dnevno.

Po besedah kuvajtskega ministra za nafto Homuda Al Rkoba se udeleženci dunajske konference dogovorili tudi za nov sestanek sredi februarja, ko naj bi posebna komisija analizirala gibanja na tržišču nafte in ustreznost nove prilagoditve globalne ravni njene proizvodnje in cen.

Izvolitev Faustinja na čelo Novinarske zbornice deležna ostrih kritik

RIM — Gianni Faustini, 56-letni poklicni novinar iz Trenta, je novi predsednik vsedravnne Novinarske zbornice. Na mesto dosedanjega predsednika Guida Guidija, ki je 14. t.m. s celotnim odborom odstopil zaradi znanega škandala okrog priporočenih kandidatov za poklicni novinarski izpit, ga je včeraj izvolil vsedravnni svet Novinarske zbornice, ki je obnovil tudi ostale funkcije v njej.

Ostre kritike na račun Faustinijeve izvolitve, ki je bil pred kolektivnim odstopom vodstva tajnik zbornice, so takoj prišle iz vrst novinarjev opozicijskih struj »svolta professionale« in »gruppo di Fiesole«, za katere so se volitve izšle na najslabši možni način: potrjena je bila namreč delegitimirana vodilna skupina in prav tako delegitimiran organizem zbornice.

Rognoni predstavil nov model obrambe

RIM — Obrambni minister Virginio Rognoni je včeraj predstavil nov »italijanski model obrambe«, ki se po njegovih besedah v osnovnih potezah ne razlikuje od predloga zbornične komisije za obrambo, hkrati pa se usklaja z novo strategijo pakta NATO, določeno na rimskem vrhu. Model predvideva povrnitev vojaške navzočnosti, ki jo je zahtevala mednarodna skupnost za nadzor nad ostanki žarišč, kot tudi nad novimi tveganji, ki jih prinašajo veliki procesi v vzhodnih državah. Skratka, po ministrovih besedah ostaja v Evropi obsežen pas nestabilnosti, ki predstavlja dejavnik negotovosti in motenj za vso celino. Zato sicer ostaja v veljavi načelo ozemeljske celovitosti držav Atlantske zveze, vendar se spreminja koncept »višje obrambe«, ki dobiva vse bolj politični značaj

zaščite nacionalnih suverenosti. Nov model zaščite gre v tri smeri: navzočnost in nadzorovanje, zaščita tujih interesov in prispevek k mednarodni varnosti ter integrirana zaščita državnih ozemelj.

Ta nov model bo Italijo v naslednjih desetih letih stal najmanj 40 tisoč milijard lir, število nabornikov se bo znižalo na 90 tisoč, povečalo pa se bo število stalnega osebja in poklicnih častnikov. Posledice bodo seveda občutne tudi v civilni obrambni industriji, kjer je trenutno zaposleno okrog 50 tisoč oseb, z zaprtjem zastarelih arzenalov in struktur pa se bo njihovo število znižalo za vsaj 20 odstotkov.

Rognoni je na koncu predstavil novega modela potrdil, da je Italija pripravljena sodelovati pri mednarodni mirovni sili, ki bi jo poslali v Jugoslavijo.

Umril je italijanski igralec Enzo Cerusico

RIM — Smrt še kosi v krogih znanih filmskih in gledaliških osebnosti. Včeraj je v Rimu umrl igralec Enzo Cerusico (na sliki AP), ki se je uveljavil predvsem s številnimi televizijskimi predstavami. Star je bil šele petdeset let in je umrl zaradi krvnega raka.

Cerusico je prej zaslovel v ZDA kot na domačih odrih, čeprav ga je prav na enem od teh odkril »talent scout« ameriške TV mreže NBC. Tu so mu ponudili vlogo v televizijski nanizanki Tony in profesor, ki je za Cerusica predstavljala pravo odskočno desko v svet filma. Igral je v štiridesetih filmih in večkrat ob strani znanih igralcev. Pri publiku je bil zelo priljubljen tudi zaradi videza večnega mladeniča, za katerim se je skrivala trdna volja in vztrajnost resnega filmskega delavca.

Avtomobilom s tujo registracijo v Sloveniji bencin le za devize

LJUBLJANA — Po novem bodo morali vsi tuji pogonsko gorivo v Sloveniji plačevati (motorni bencin in dizelsko gorivo) z devizami. Prejšnji petek je namreč zelo na tiho začel veljati vladni odlok, po katerem morajo uporabniki motornih vozil, ki niso registrirana v Sloveniji, na slovenskih bencinskih črpalkah plačevati gorivo s konvertibilnim tujim plačilnim sredstvom, kamor jugoslovanski dinar (še) ne spada.

Da bo slovenska vlada takšen odlok kmalu sprejela, smo lahko pričakovali še zlasti po gospodar-

skih sankcijah ES proti Jugoslaviji in po grozečem naftnem embargu. Že med dolgim tehtanjem zadnje podražitve goriva je v vladi obveljalo prepričanje, da je gorivo boljše nekoliko manj podražiti, hkrati pa od tujih kupcev, zlasti Italijanov in Hrvatov, ki so množično prihajali na našo stran kupovat cenejše gorivo, dobiti čim več dragocenih deviz za nakup nafte in derivatov.

V Sloveniji prodajo čez mejo približno 15 do 20 odstotkov vsega bencina, zato je jasno, da gre za pomemben kupček deviz.

● Videmski pokrajinski svet

NADALJEVANJE S 1. STRANI
homogene zaščite na evropski ravni in na vsem teritoriju, na katerem živi;

- ob dejstvu, da se je Pokrajinski svet v preteklosti že večkrat izrekel za razvoj slovenske manjšine, ki živi v Furlaniji;
- ob upoštevanju, da so se številne neposredno zainteresirane krajevne uprave večkrat izrekle za sprejetje norm, ki naj omogočijo družbeni in gospodarski razvoj območij, na katerih živi slovenska manjšina;
- ob ugotovitvi, da so ta območja družbeno in gospodarsko zaostala;

želi:

- da bi parlament hitro sprejel ustrezen zaščitni zakon za slovensko manjšino v Italiji;
- da bi ta zakon predvideval homogenost pravic in kriterijev na družbenem, kulturnem in gospodarskem področju za slovenske skupnosti v pokrajinah

Trst, Gorica in Videm, ob spoštovanju volje prizadetega prebivalstva, ki je bila izražena tudi v občinskih statutih; da se v prehodni fazi raztegnejo tudi na Slovence, ki živijo v videmski pokrajini, ekonomske ugodnosti, predvidene za Slovence v Trstu in v Gorici, še posebej s priznanjem in ustreznim finančno podporo Dvojezičnemu šolskemu središču v Spetru Slovenov.

Ob novici, da je videmski pokrajinski svet sprejel resolucijo, je SKGZ z zadovoljstvom pozdravila to stališče kot izraz dobre volje, saj dokument jasno priznava, da je treba ravnati z vsemi Slovenci enako, ne glede na pokrajino, v kateri živijo in da je treba predvideti zaščito za vsa najpomembnejša področja delovanja manjšine same. SKGZ je izrazila tudi upanje, da bo ta dokument pospešil pot zaščitnega zakona v parlamentu.

BTP

BUONI DEL TESORO POLIENNALI Z PETLETNO ZAPADLOSTJO

- BTP so obveznice s koriščenjem 1. novembra 1991 in zapadlostjo 1. novembra 1996.
- Obveznice dajejo letno 12% bruto obresti izplačljive v dveh posticipiranih šestmesečnih obrokih.
- Obveznice so dodeljene z dražbo, ki je rezervirana bankam in drugim pooblaščenim operaterjem.
- Obveznice se lahko rezervirajo pri okencih Banca d'Italia ali pri bančnih zavodih do 13.30 dne 29. novembra.
- Osnovna emisijska cena znaša 95,95% nominalne vrednosti; zato je minimalna cena za sodelovanje na dražbi 96%.
- Glede na ceno, s katero bodo obveznice prodane, se resnična donosnost spreminja: glede na minimalno vrednost (96%), je maksimalna letna donosnost 13,55% bruto in 11,83% neto.
- Cena, ki bo iznešena na dražbi, in efektivni donos bosta objavljena v časopisju.
- Obveznice BTP se koristijo s 1. novembrom: ob vplačilu (4. decembra) bo treba doplačati poleg cene, iznešene na dražbi, tudi do takrat dozorele obresti. Te bodo privatniku izplačane ob prvem šestmesečnem obroku.
- Za rezervacijo in nakup obveznic ni predvidena nikakršna provizija.
- Obveznice so v ponudbi v svežnjih po minimum 5 milijonov lir.
- Naknadne informacije nudijo banke.

MAKSIMALNI LETNI NETO DONOS:
11,83 %

V zvezi s slovenščino

DSL kritizira zadržanje deželne večine

TRST — V deželnem svetu se je v znamenju mestoma ostre konfrontacije med večino in opozicijo nadaljevala razprava o novem pravilniku sveta. Pred zaključkov seje so odobrili deset členov. Predlog pripadnikov DSL Budina, Bratine in Travanutu o možnosti, da svetovalci pri izvrševanju svojih funkcij uporabijo slovenščino in furlanščino, je izzval v svetu različne reakcije, dokler niso na pobudo predsedujočega Carpeneda sklenili, da obravnavo tega vprašanja odložijo na kasnejši čas.

V zvezi z včerajšnjim potekom razprave je vodja svetovalske skupine DSL Travanut ocenil, da bi bila huda politična napaka, če v pravilnik deželne večine ne bi uvedli pravice do intervencije v slovenščini in furlanščini in svet opremili z ustreznimi prevajalskimi sredstvi. Takšno zadržanje bi bilo v kričnem nasprotju s sklepi številnih Občin v naši deželi, je še dejal Travanut in opozoril na protislovno zadržanje nekaterih strank večine, ki tu v deželi naprotujejo slovenščini in furlanščini, na vsedržavnih ravni pa so pred dnevi pripomogle k odobritvi (v poslanski zbornici) zakona o jezikovnih manjšinah. Zaradi stališča strank večine v deželnem svetu je tudi nevarno, da bi prišlo do novih zavlačevanj pri odobritvi globalnega zaščitnega zakona za Slovence.

Zanimanje je bilo veliko, a nastopile so številne težave Slovenščina na srednji šoli v Špetru za letos samo v zasebni obliki

ŠPETER — Šolska dejavnost v zasebni dvojezični osnovni šoli v Špetru se nadaljuje brez zastojev. Poročali smo že o obisku, ki ga je pred dnevi opravilo zastopstvo Slovencev v Italiji, da bi se poobliže seznanilo s stvarnostjo te šole, ki si prizadeva za pravno priznanje.

Tokrat bomo spregovorili o neuspelem eksperimentalnem tečaju slovenščine za otroke nižje srednje šole. O tem ravnateljica špeterske šole Živa Gruden ugotavlja naslednje.

»Ko je lani šolsko ministrstvo odobrilo fakultativni pouk slovenskega jezika na srednji šoli v Nemah, smo to dejstvo zabeležili kot prvi res konkreten korak odpiranja državnih šolskih struktur do našega jezika in kulture, do potreb naše skupnosti in do novih težej po krepkejšem gospodarskem sodelovanju ob meji.

Razočaranje, ko zaradi premajhnega števila prijavljenih tečaj na stekel (zanj so se odločili vsi učenci iz občine Tipana, a kaj, ko je otrok v naših vaseh tako malo!), pa smo blažili z mislijo, da bo tak tečaj vsekakor mogoč v letošnjem šolskem letu na srednji šoli v Špetru. Prijavljenih otrok je bilo dovolj, šola in njeni zborni organi so pravočasno predložili vso potrebno dokumentacijo, deželni zavod za pedagoško raziskovanje, eksperimentiranje in izpopolnjevanje je izdal ugodno mnenje. Ministrstvo je vključilo tudi špetersko šolo med tiste šole v pokrajini, kjer naj bi potekalo eksperimentiranje, s precizacijo, naj bi to izvajali v oddelku s podaljšanim urnikom.

In prav tu so se stvari zapletle: otroci, katerih starši so se odločili za pouk slovenščine, so vključeni tako v oddelke s podaljšanim urnikom kot v oddelke z normalnim urnikom, vendar ne predstavljajo ne v enem ne v drugem celote razreda. Temu je treba dodati, da so nekateri od zainteresiranih otrok tudi v oddaljenem oddelku v Svetem Lenartu in da tem nikakor ni bilo mogoče ugoditi.

Tudi v Špetru bi pouk slovenščine za učence, ki bi sicer obiskovali dva različna oddelka, predstavljal

precejšnje organizacijsko breme (koordinacija z drugimi dejavnostmi, prevozi, verjetno tudi menza), vendar ga je bila šola pripravljena sprejeti in je zaprosila ministrstvo, da bi eksperimentacijo dovolilo tudi v tej obliki. Žal pa vse prošnje in prigovarjanja niso zalegla. Eksperimentalnega tečaja slovenščine, ki bi učencem zagotovil tri šolske ure pouka slovenščine tedensko, predvsem pa tudi uradno priznanje osvojenega znanja (saj bi to bilo zabeleženo na izpitnem spričevalu), torej letos v Špetru ne bo. Otroci oziroma družine, ki so si ga želeli, bodo prikrajšani za to možnost.

Ob tem se seveda zastavlja predvsem vprašanje enakih izobraževalnih možnosti, ki naj bi jih bli deležni vsi otroci, če pravilno razumemo 3. člen italijanske ustave, po katerem imajo vsi državljani enako družbeno dostojanstvo in po katerem je republika dolžna odpravljati gospodarske in družbene ovire, ki stvarno omejujejo svobodo in enakopravnost državljanov in zavirajo poln razvoj človekove osebnosti. Jasno je namreč, da v obeh primerih, v Nemah in Špetru, pouk slovenščine ni uspel enostavno zato, ker je pri nas vse premalo otrok. Izbira pouka slovenščine se je križala z drugimi izbirami, do katerih imajo družine prav tako pravico: kraj šolanja, urnik pouka. Ko bi otrok bilo vsega skupaj vsaj sto, bi se vse razrešilo: imeli bi oddelke z normalnim urnikom brez slovenščine, oddelke z podaljšanim urnikom s slovenščino, oddelke s podaljšanim urnikom s slovenščino, ob tem pa bi mogoče še ostalo dovolj otrok za kako drugo izbiro, recimo, za oddelke z okrepljeno glasbeno vzgojo. Vsa bi pač našel sebi ustrezno možnost, kot se lahko dogaja na večjih šolah.

Tako pa smo tudi glede šole na istem kot glede pediatrov: ker pač ni dovolj otrok, ni možnosti. Tečaj slovenščine na srednji šoli v Špetru bo tako letos potekal v privatni obliki; za to so se, kljub organizacijskim težavam, odločili starši otrok, šola pa bo omogočila njegov potek v šolskih prostorih. (r.p.)

Jutri začetek Piranskih dnevov arhitekture

PIRAN — Konec tedna bo Piran spet v znamenju arhitektov. Obalne galerije Piran skupaj z Društvom arhitektov Obale in Društvom arhitektov Ljubljane in pod pokroviteljstvom predsedstva Republike Slovenije spet organizirajo dneve arhitekture, z delovnim naslovom Arhitektura nove avtonomnosti. Doslej so arhitekti na svojih srečanjih v Piranu (zmeraj imajo ta srečanja svojo rdečo nit, oziroma osrednjo temo) pozornost namenjali urejenju obstoječega, tokrat pa naj bi jih zanimalo dodajanje, »širitev kakovostne substance«. Skrb za mestno jedro naj bi bila na tem seminarju preusmerjena v skrb za širitev pojma mestnega jedra. Rob mesta namreč sčasoma postane mesto samo. Takšno je letošnje izhodišče arhitekturnih dnevov, ki se bodo začeli jutri popoldan v piranskem gledališču G. Tartini.

V galeriji Sv. Donata bodo odprli razstavo Arhitekturne fotografije Damirja Fabjaniča, v piranski galeriji Meduza 2 razstavo Skice Heinza Tesarja, v piranski Mestni galeriji pa bodo odprli razstavo za nagrado Piranesi, ki jo bo v nedeljo podelil minister Miha Jazbinšek.

B.Š.

Izolska šola počastila spomin Vojke Šmuc

Učenci vseh razredov izolske osemletke so včeraj, kot vsako leto na obletnico smrti (27. nov. 1944) na bojišču pri Kninu partizanske prekomorske borke, sanitetne referente in mladinske aktivistke Vojke Šmucove iz Trsta, po kateri se njihova šola imenuje, na skromen, vendar občuten in pomenljiv način počastili njen spomin. V razredih so imeli radijsko uro, med katero so učenci sami ob glasbeni spremljavi oživili spomin na Vojko in spomine nanjo povezali z grenkimi mislimi na bratomorno vojno na Hrvaškem in na žrtve tega nepojmljivega divjaštva, zlasti pa z mislimi na svoje šolske vrstnike v krajih, kjer divja vojna.

V avli enega od 8. razredov, so radijski uri prisostvovali tudi Vojkina sestra iz Trsta, ravnatelj šole Miro Bornšek, izolski župan dipl. jur. Zvonko Grahek, predsednik izvršnega sveta Občine Izole Jože Černelič, tajnica za družbene dejavnosti Občine Izola Dunja Komljanec-Štepanek ter Vojkina soborca prekomorca Albert Klun in Ivan Pankracij k Vojkinemu kipu pred šolskim poslopjem pa so učenci položili cvetje.

MIRJAM MUŽENIČ

Aktualna razprava v Kopru ob divjanju vojne vihre na Hrvaškem

Ugovor vesti je pravica vsakega človeka

KOPER — Skupina slovenskih parlamentark in svetovalk deželne sveta Furlanije-Juljske krajine je v Kopru pripravila tematsko neobičajen, toda nadvse aktualen pogovor o pravici do ugovora vesti vojaški dolžnosti in o možnostih priznanja mednarodnega statusa oporečnikov. Zamišlel se je porodila oktobra letos, prav tako v Kopru, ob srečanju predstavnic obeh strani. Spodbudilo pa jih je poznavanje vrste konkretnih primerov vojaških obveznikov, ki so ob začetku vojne na jugoslovanskih tleh, odklonili sodelovanje v njej. Pred orožjem, uniformo in nesmiselnim ubijanjem na katerikoli strani fronte, so raje pobegnili v neznanje. Vrnitev domov bi zanje pomenila hudo obtožbo dezerterstva, večletno zaporno kazen in v znanem balkanskem pravnem neredu morda celo smrt. Vsi ti mladi ljudje zato potrebujejo pomoč, tako kot begunci in druge žrtve vojne, predvsem mednarodno, kajti v "ilegali" pač ne morejo večno ostati.

Pobudnice pomoči tem mladim državljanom različnih narodnosti je vodilo najprej materinsko čustvo, prav tako pa tudi prepričanje, da so aktivnim družbeno političnim delavkam na obeh straneh meje odprta vrata v mednarodne strokovne kroge.

Povabilu sta se odzvala ugledna poznavalca problematike: dr. Antonio Papisca, profesor na Univerzi v Padovi in koordinator Komisije za člo-

vekovne pravice pri Helsinški državljanski skupščini in magister Gregor Velkavrh, predsednik Temelnega sodišča v Kopru. Povabljenega dr. Danila Turka, profesorja mednarodnega javnega prava na ljubljanski Pravni fakulteti, v Koper ni bilo zaradi obveznosti v slovenski delegaciji na haaški mirovni konferenci. Pisatelj Miran Košuta se je organizatorom pogovora pisno opravičil, odsoten pa je bil tudi pisatelj Fulvio Tomizza.

Dr. Papisca je z natančnostjo univerzitetnega predavatelja in izjemnega poznavalca tematike obrazložil mednarodni pravni red in v njem posebej področja človekovih in nacionalnih pravic. Evropskemu političnemu razredu je očital nerazumevanje demokratičnih sprememb v družbi in posledično tudi nepravilno ravnanje. Opozoril je, da so tudi sami intelektualno, moralno in politično vpleteni v jugoslovansko vojno in da je nujno z vsemi razpoložljivimi sredstvi storiti vse za razrešitev konfliktov in odpravo posledic.

To, kar se dogaja v prostoru nekdanje Jugoslavije, je po besedah profesorja iz Padove, kršitev mednarodnega reda - konkretno je ugovor vesti naravna pravica vsakega človeka, da odkloni uporabo orožja in udeležbo v oboroženih spopadih; pravica torej, pridobljena s človekovim rojstvom in v mednarodnem prostoru pravno urejena. Tudi dezerterstvo je v svetu človekova pravi-

ca, vključena v mednarodno konvencijo proti mučenju. Žal pa marsikje države niso oblikovale kulture, ki bi te mednarodne pravice priznale in spoštovale; vlade pozabljajo nanje in po svoje krojijo notranje državno pravo. Zato bo koprski apel pomoči oporečnikom in dezertierjem Helsinška državljanska skupščina posredovala vsem evropskim vladam in pristojnim ustanovam z željo, da bi prisilili države v uporabo nenasilnih sredstev.

Nasprotje med mednarodnim in notranjim državnim pravom je ob primeru ugovora vesti in dezertierstva obrazložil magister Gregor Velkavrh. Naravno pravico vsakogar, da odkloni sodelovanje v oboroženih spopadih, poznamo v Sloveniji le kratek čas. Še pred dvema letoma je veljala za to tudi osemletna zaporna kazen. Odklonitev vojaške službe je kaznivo dejanje še danes - v času miru je to prekršek, v vojnih razmerah pa mora dezertier v zapor od enega do deset let.

V vabilu na pogovor so organizatorke zapisale misel, da bi priznanje mednarodnega statusa oporečnikom in zagotavljanje pravnega varstva vsem, ki nočejo sodelovati v vojni, lahko pripomoglo k uveljavitvi mirovne politike na Hrvaškem. Pritrtil jim je dr. Antonio Papisca z mislijo... "dezertierji so prvi oblikovalci miru".

MIRJAM MUŽENIČ

V špeterski tovarni Valmec se sindikalni spor zaostrojuje

ŠPETER — Kakih dvajset delavcev tovarne Valmec iz Špetra stavka že teden dni v znak protesta zaradi neizplačevanja osebnih dohodkov in nejasnih perspektiv podjetja.

Kazalec tovarniškega barometra je bil po določenem obdobju usmerjen proti lepemu vremenu in to tudi zaradi posredovanja deželnega odbornika za industrijo Ferruccio Sara, tako da si nihče ni pričakoval takšnega razpleta.

Po izjavi sindikalnega predstavnika FIM-CISL Paola Duriaviga so delavci brez plače že od junija letos. Zaradi tega sindikalna organizacija zahteva takojšnjo izplačilo zaostalih osebnih dohodkov in jasna zagotovila za nadaljnje delovanje podjetja.

Po mnenju Duriaviga se vodstvo podjetja nikakor noče pogovorjati s sindikalnimi predstavniki, da bi se dogovorili o bodočnosti tovarne Valmec. Spričo nastalega položaja so sindikalisti naslovili na špeterskega župana Mariniga prošnjo, naj o tem vprašanju spregovorijo tudi na prihodnjem občinskem svetu in naj izkažejo podporo stavkajočim delavcem.

O tem bo tekla beseda tudi na srečanju, ki ga bodo predstavniki delavskega sveta imeli z deželnim odborikom za industrijo Sarom. Dotlej pa bodo delavci podjetja Valmec nadaljevali s stavko. (r.p.)

■ **Tržačan Tarcisio Balbo** je novi deželni predsednik katoliške delavske organizacije ACLI. Za podpredsednika je novoizvoljeni svet po deželnem kongresu potrdil Videmčana Giancarla Tonuttija, v tajništvo pa so še Alessandro Tesini in Ginfranco Castellarin (UD), Mariano Ingannamorte (TS), Anna Maria Zuccato (PN) in Giorgio Visintin (GO).

Obisk pri dr. Pirnatu v ankaranskem salonu za zdravje in lepoto Lepi in zdravi, a ne brez truda!

Center za reševanje vseh lepotnih problemov, vezanih na zdravstvene ali psihološke motnje: to je, v skopih besedah, salon za zdravje in lepoto latros, ki ga v Ankaranu (Jadranska cesta 12/4) vodi dr. Vladimir Pirnat, specialist v interni medicini, psiholog in magister s skorajšnjim doktorskim naslovom. Gre za primorsko podružnico (salon je tudi v Mariboru) ljubljanskega centra, ki ga je pred 6 leti ustanovil dr. Pirnat s svojimi sodelavci, med katerimi so številni ugledni zdravniki.

S čim se pri latrosu ukvarjajo, že sam naslov dovolj zgovorno pove. V osnovi gre za hujšanje, iz najrazlič-

nejših razlogov, vselej pa prirojeno posamezniku. Pri tem se dr. Pirnat posebej zavzema za zdravo hujšanje, ki ne sme biti škodljivo, ne sme voditi v obolenja, niti ne spremeniti človekovih življenjskih navad. Odtod računalniško izdelane diete, ki pa se jih mora vsak odjemalec latrosa res dosledno držati. »Nediscipliniranih pacientov ne maramo,« pravi dr. Pirnat, dosledno je namreč treba spoštovati prehrabeni načrt, ki je bil izdelan po njihovi meri, z upoštevanjem njihovih želja in ciljev, ki jih želijo doseči. Načini pa so različni: vse odvisi od odvečne teže, ki pogojuje hitrost hujšanja in tudi strogost diete. Vsa se lahko »zdravi« najdlje dva meseca, nato sledi mesec dni pavze. Povprečno Pirnatova metoda zmanjša težo od 8 do 12 kg mesečno, pri zgolj lepotnem hujšanju pa upoštevajo povprečje pol do enega kg tedensko.

Vsaka dijeta, žal, pomeni večkrat tudi stradanje: pri tem pomaga elektroagopunktura, ki na osnovi starodavne kitajske medicine z dražljaji zmanjšuje občutek lakote, preprečuje morebitne glavobole in podobno. Vsega pa pri hujšanju še ni konec. Tu so še lipoliza in liposukcija.

Slednja pomeni trajno rešitev, predvideva pa operacijsko dvorano, ki jo bodo po novem letu uredili v Ljubljani. Do nedavnega so se posluževali zagrebške klinike dr. Boška Milojevića, svetovno znanega lepotnega kirurga. Ob drastični rešitvi je še lipoliza, ki jo opravljajo tudi v »podružnicah«, služi pa predvsem za ciljno hujšanje, saj pripomore k hitrejšemu sproščanju maščobe na zaželenih delih telesa. Tako se je ženske poslužujejo za stegna, boke in trebuh, moški pa pretežno za trebuh. Osnova te metode je tudi prilaganje in ugodno spreminjanje prehrabnih navad, ki so vzročni dejavniki večine debelosti.

Pa še nekaj podatkov: v Ankaran prihaja veliko ljudi ne le iz Trsta, temveč tudi iz ostalih predelov dežele, v glavnem (skoraj 90%) so to ženske različnih starosti, predvsem mlajše iz želje po lepši zunanosti, največkrat spomladi in pred dopusti, za tedenski obisk v salonu (od sobote do ponedeljka) treba odšteti 100.000 lir, lipoliza pa stane polovično. Strogost diete gre torej vsekakor spoštovati, saj ima tudi lepota svojo ceno!

DAMIANA OTA

OTROKU PODARI IGRAČO

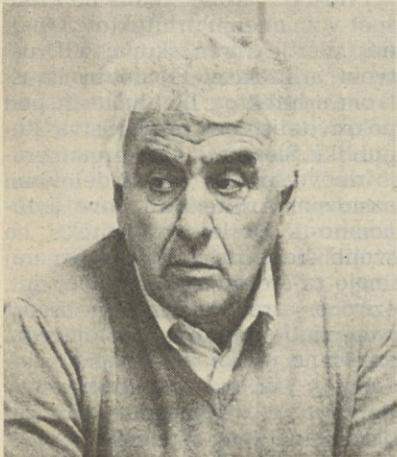
ORVISI

Trst - Ul. Ponchielli 3

Že 72 let zbira za vas po vsem svetu najnovije igrače po najugodnejših cenah.

Po včerajšnjem odstopu župana Caldija (PSI) Tudi Občina Nabrežina je sedaj brez župana

Vittorino Caldi

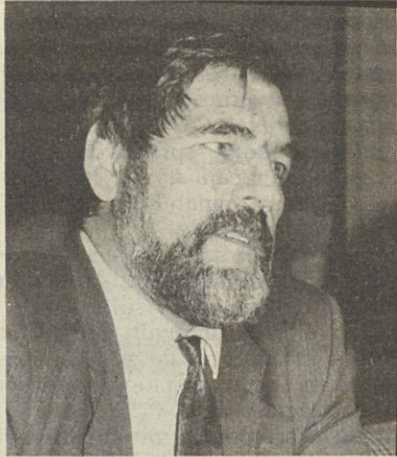
Devinsko-nabrežinski župan Vittorio Caldi je včeraj dopolne uradno odstopil. V pismu, ki ga je izročil občinskemu tajniku, je socialistični predstavnik napisal, da odstopa na poziv Krščanske demokracije, ki je na zadnji občinski seji pravzaprav odrekla zaupnico tristrankarskemu odboru KD-SSK-PSI. Z županom je istočasno odstopil tudi ves občinski odbor. Odstop je nepreklicen in stranke imajo točno dva meseca časa za izvolitev nove

uprave, če se torej to ne bo zgodilo do 27. januarja 1992 bo Občina Devin-Nabrežina prevzel komisar, ki bo razpustil občinski svet in sklical predčasne upravne volitve.

»Jaz sem z odstopom spoštoval duh in črko političnega sporazuma, ki so ga svojčas podpisali zastopniki krščanskih demokratov, Slovenske skupnosti in socialistov. Moram pa zelo jasno povedati, da se je KD s to potezo prevzela zelo hudo politično odgovornost«, nam je povedal še Caldi, po mnenju katerega se za tem odstopom skrivajo huda notranja nesoglasja v stranki relativne večine, kjer nekateri očitno že računajo na predčasne volitve, v Trstu in tudi v devinsko-nabrežinski občini.

Politična kriza je po Caldijevem mnenju v tem trenutku povsem neprimerna. »Danes kot danes še ne vemo, kaj nas čaka v Sosljanskem zalivu in tudi ne, kakšna je usoda komaj odobrenega občinskega statuta, ki ga še obravnava pokrajinski nadzorni odbor. KD bi lahko mirno zahtevala razčiščenje v koaliciji, izbrala pa je pot krize, ki je polna zaprek in političnih neznanov.«

Emil M. Pintar predsinočnim gost slovenske komponente DSL Vlada strokovnjakov nujno potrebna za premostitev krize v Sloveniji

Emil M. Pintar

Slovenska komponenta Demokratične stranke levice je v petek imela v gosteh predsednika slovenske vlade v senci Emila M. Pintarja, ki je spregovoril o položaju v Sloveniji in o perspektivah za izhod iz vse hujše, zlasti gospodarske, krize, ki jo trenutno preživlja nova država. Govornika, ki je član Stranke demokratične renove, je občinstvu, ki se je zbralo v proseškem Kulturnem domu, predstavil Ravel Kodrič, ki je med drugim rekel, da je Demosova vladna koalicija, kot kaže, res izčrpala svojo vlogo in da nedavna dogajanja dokazujejo, da ni kos težkemu položaju v Sloveniji.

Pintar je v začetku obnovil dogajanja, ki so privedla do razkroja Jugoslavije in do osamosvojitve Slovenije, za katero predstavlja vojna na Hrvaškem v marsičem pravo katastrofo. To predvsem na gospodarskem področju, saj je Slovenija z novonastalim položajem izgubila marsikatero tržišče v južnih republikah. Demosova vladna koalicija se res sooča z objektivno zelo težko situacijo, ki pa jo skušajo reševati objektivno ne preveč dobri in spretni politični voditelji in ministri. Pomoči in predvsem kapitalov iz Evrope žal

vi vladi po Pintarjevem mnenju ne predstavlja rešitve (SDP jo bi vsekakor vseeno podprla), nasprotno morajo stranke iskati in predvsem najti soglasje za rešitev vsaj najbolj perečih ekonomskih problemov. Stopnjevanje medstrankarskih razhajanj (razkol med tako imenovanimi belimi in rdečimi) bi v teh pogojih samo škodilo Sloveniji.

SDP mora po Pintarjevem mnenju še odločneje in učinkoviteje nadaljevati na poti notranje prenovitve. Spravo v Sloveniji si on zamišlja predvsem kot spodbudo, da se gre naprej, vsako izenačenje partizanstva in belogardizma pa je škodljivo in hkrati nevarno za mednarodni ugled Slovenije. Predsednik vlade v senci, ki deluje po zgledu anglosaške tradicije in nadzoruje poslovanje izvoljenega izvršnega telesa, je rekel, da se te nevarnosti zaveda sam premier Peterle, ki z razliko od prejšnjih mesecev sedaj zelo previdno govori o spravi, o partizanstvu in o kolaboracionizmu.

V razpravi, v kateri je odgovarjal na vprašanja občinstva, je gost iz Slovenije rekel, da ga bolj kot vprašanje sprave trenutno skrbi socialna in gospodarska kriza, ki pesti državo. V Sloveniji je treba najti pravo razmerje med kapitalom in delom, država mora stopiti v sodobni kapitalizem, ne pa v zaostali kapitalistični sistem, ki ga je zahodna Evropa že preživela. Nova zakonodaja o lastninjenju in o tako imenovani privatizaciji pa kaže, da nekateri hočejo v kapitalizem, ki je vladal pred več desetletji ali celo v prejšnjem stoletju. Nova Slovenija mora vzpostaviti uravnotežene odnose z vsemi sosedi, medtem ko obstaja sedaj nevarnost, da zapade pod vpliv Avstrije in predvsem Nemčije. Tudi s tem v zvezi je Pintar omenil Peterleta, češ da se ministrski predsednik jasno zaveda te nevarnosti in od tod tudi njegovo zanimanje za vzpostavitev vsestransko dobrih odnosov z Italijo. S. T.

De Michelis in Napolitano prideta v Trst

V hotelu Savoia bo v soboto popoldne (začetek ob 17. uri) nadvse aktualna okrogla miza na temo »Spremembe na Vzhodu, Evropska skupnost in italijanska zunanja politika«, na kateri bosta govorila zunanji minister Gianni De Michelis in poslanec Demokratične stranke levice Giorgio Napolitano, ki je med drugim tudi zunanji minister vlade v senci.

Ugledna gosta bosta prišla v Trst na povabilo krožkov »Loris Fortuna« in »Giorgio Amendola«. Gre za politična krožka, ki se zavzemata za dialog in za vzpostavitev novih odnosov na italijanski levici, posebno med PSI in DSL. Prvega sestavljajo v glavnem furlanski socialisti, ki se prepoznajo v politični usmeritvi zunanjega ministra, drugega pa pristaši DSL (tako imenovani meljoristi), ki se zavzemajo za tesnejše odnose med Occhettovo in Craxijevo stranko.

V petek pri Banih odprtje zanimive razstave noš Štemana za v prvi ples

Skrbno zbrane, pripravljene in razstavljene ljudske noše in stare fotografije bodo v petek, 29. t.m., zvečer kronale prvi večji trud SKD Grad od Banov. Društvo prireja razstavo v sodelovanju z domačo zadrugo Ban, s skupnim naslovom Štemana za v prvi ples (po starem narečnem izrazu) pa se občinstvu ponuja ogled niza povečav starih fotografij oziroma razglednic in po izvornih krojih izdelanih ljudskih noš, ki so jih nekoč nosile domačinke pri Banih. Za vsem tem se skriva navdušeno iskanje in zbiranje podatkov, pri čemer je bilo dragoceno sodelovanje Odseka za zgodovino pri NŠK. Tržaška knjigarna pa bo za priložnost ponudila na prodaj nekatere tematske izdaje. Predstavitve pobe bo - kot rečeno - v petek, ob 20. uri, v Ovcarjevi hiši, torej v prenovljenem sedežu zadruge in društva. Noše bo predstavila Breda Pahor, o fotografijah pa bo spregovoril Filip Fischer. Razstava bo odprta občinstvu tudi v soboto (od 17. do 21. ure), v nedeljo (od 10. do 13. in od 15. do 21. ure) in

spet naslednji konec tedna od petka do sobote istim urnikom.

Prav gotovo gre za zanimivo seganje v našo preteklost: stare razglednice, fotografije, pravzaprav drobci družinskih albumov, skratka, utrinki iz nekdanjosti so zanimiv dokument, iz katerega lahko razberemo marsikatero na prvi pogled zakrito sporočilo. Noše pa so seveda vabljiva priča navad in običajev, ki so še posebno v vaškem življenju »opozarjali« na pomembne dogodke. Iz tega izvira tudi naslov razstave: Štemana za v prvi ples, ko je ples pomenil praznik na vasi, ko so se na vaškem trgu ob igranju godbe zbirali mladi fantje in dekleta, ko so vsi želeli biti še posebno »štemani«, lepi in čedni. In prav zato s posebno skrbnostjo oblekli praznično obleko - nošo.

Vse razstavljene fotografije (pri tem sta sodelovala Mario Magajna in Enrico Halupca), lepo povečane in uokvirjene, bodo nato tvorile stalno društveno zbirko. Med ljudskimi nošami pa bodo tudi ne-

kateri originali, predvsem posamezni deli. »Nove izvornike« je izdelala skupina 13 žensk od Banov, s Ferlugov in z Opčin, ki jih je s strokovnim mentorstvom Franke Slavec vodila šivilja Adrijana Regent. Za razstavo so po izvornih krojih pripravile pet oblek v celoti, nekateri deli pa bodo razstavljeni posamezno, kot prikaz postopnega nastajanja oblek.

Razstava o obujeni praznični noši in podobah iz vaške preteklosti pa je le ena izmed prvih večjih pobud SKD Grad, ki je bilo ustanovljeno septembra lani. Odtlej pa so društveni člani že začeli obujati nekatere vaške navade: tako se septembrski praznik na odprtem sklicuje na nekdanji običaj, da je bil prvo nedeljo tega meseca v vasi ples, z godbo, s katero so fantje po vasi naznanjali praznik in dekleta vabili na trg. Tako si tudi v novih časih ob tej priložnosti fantje in dekleta oblečejo ljudsko nošo, v obujanju navad naših dedov in babic.

DAMIANA OTA

Otroci in učiteljice iz Rojana in Barkovelj so si ogledali žganjekuho pri Boletovih

Jesen je čas, ko se narava nagiba k zimskemu spanju. Čas, ko imajo kmetovalci in vinogradniki še veliko dela, za njimi je namreč trgatve z vsem tem, kar to pomeni. Poleg tega se v teh novembrskih dneh ponekod še kuha žganje, čeprav je to kmečko opravilo danes skoraj redkost, kajti strogi zakoni ga močno omejujejo. Kljub temu se v naši pokrajini, sicer ne več v vseh vaseh, ta navada, ki je postala pravi obred, še ohranja. Žganjekuha je tako še živa navada pri Piščancih, nad Rojanom, v domačiji znane družine Bole. Njena zgodovina pa sega v daljne čase.

Marsikdo se še spominja Antona Boleta, dolgoletnega učitelja in ravnatelja slovenskih šol v letih 1945 do 1960. Sin, gospod Alojz in vnuk Andrej pa nista šla po sledovih očeta oz. deda, usmerila sta se v kmetijstvo in vinogradništvo. To opravljajo pri Boletovih, kjer sodelujejo še gospa Gabrijela, hčerka Tanja in najmlajši sin Igor z veliko ljubeznijo, požrtvovalnostjo in uspehom.

Tako smo v soboto, 9. t. m., obiskali Boletove in prisostvovali žganjekuhi. Bilo nas je veliko. Vsi učenci in učiteljice iz Rojana ter vrstniki osnovne šole F.S. Finžgar

iz Brkovelj, ki smo jih učiteljice povabile, da bi skupno preživeli sobotno dopoldne ob zanimivem kmečkem opravilu.

Z openskim tramvajem smo se povzpeli skoraj do Obeliska, nato peš po klancu do Lajnarjev na Piščance. Lepo, sveže, a mrzlo jutro nas je spremljalo po klancih. Med potjo smo srečali poleg običajnih škorcev še dve srni, polža in koze s kozlički. Vse nas pa je obdajal razposajeni otroški vrvež.

Na domačiji sta nas pričakala Anton in Andrej Bole. Z veliko potrpežljivostjo je Andrej malim obiskovalcem povedal nekaj besed o žganjekuhi. Sledil je ogled kleti, kjer je kotel, v katerega dajejo tropine. Otroci so prisostvovali temu opravilu in si ogledali ves ves potek: od začetnih tropin do žgane tekočine.

Mladi a izkušeni Andrej je nato vse nas povabil na ogled vinske kleti, kjer so nameščeni ogromni sodi, stiskalnice, brente in še vsa ostala vinogradniška orodja. Otrokom je razložil rabo vsakega izmed imenovanih orodij ter o delu, ki ga vsako leto opravlja vinogradnik. Pred odhodom pa še presenečenje: ogledali smo si nasad kivijev. Tako smo si od bli-

zu ogledali kako in predvsem, v katerih pogojih raste ta okusni in vitamini poln sadež.

Ura je kazala že pol dvanajstih in prišel je čas za odhod. Pred tem pa smo še izkoristili priložnost za skupno sliko pod velikim kostanjem ob starem delu domačije.

Veseli smo se podali v Rojan. Otroci so se med seboj pogovarjali in prepleteni novih izkušenj veselo korakali navzdol po griču, učiteljice smo ugotovljale o koristnosti takih izletov. Sklenile smo, da je ta prvi izmed tolikih skupnih ekskurzij in pobud, ki jih bomo skušale izpeljati v tem šolskem letu. Ob prihodu pred o.š. Bazoviški junaki v Rojanu smo se s prijatelji o.š. F.S. Finžgar iz Barkovelj pozdravili in izrekli samonasvidenje kmalu. Učiteljice

VZPI-ANPI sporoča, da je poleg dveh, odprl še tretji tekoči račun za zbiranje sredstev za nakup sanitetnega materiala, zdravil in oblačil za pomoč žrtvam vojne v raznih krajih Jugoslavije. Tekoči račun je odprt pri openski hranilnici (št. 9991/1).

Od tod

do večnosti.

Vse najboljše - ljubezen.

Diamant - za vedno.

Na srečanju med delegacijama LDS in SKGZ V ospredju žgoče teme slovenske državnosti

Med svojim včerajšnjim obiskom v Trstu se je delegacija Liberalno demokratske stranke Slovenije sestala z vodstvom Slovenske kulturno gospodarske zveze (na sliki M. Magajne). Delegaciji sta si izmenjali informacije in poglede o najbolj žgočih temah, ki zadevajo slovensko državno stvarnost. Posebna pozornost je bila posvečena gospodarskim vprašanjem in v tem okviru gospodarskemu sodelovanju ob meji.

Tajnik slovenskih liberaldemokratov Školč ter člani stranke Franko Juri, Edo Oven in Ivan Atelšek so delegacijo SKGZ, ki jo je vodil predsednik Klavdij Palčič in v kateri so bili še tajnik Dušan Kalc, Darij Cupin, Vito Svetina in Damjana Kralj, seznanili s sedanjem političnim dogajanjem v Sloveniji ter pri tem razčlenili predvsem vprašanja, ki zadevajo sprejemanje nove slovenske ustave ter zahteve po glasovanju zaupnice vladi. S strani SKGZ je bila poudarjena vloga narodnostnih manjšin v odnosih med sosednjimi državami. Delegacija LDS se je srečala tudi z deželnim vodstvom PSI.

Dobrodelni koncert italijanskega kantavtorja za boj proti drogi Gino Paoli med mladimi Tržačani o solidarnosti, Andreottiju, glasbi

Italijanski kantavtor Gino Paoli je sinoči s svojim glasom in svojimi pesmimi priskočil na pomoč tržaški skupnosti za boj proti narkomaniji in ji z izkupičkom večera podaril nekaj opek za gradnjo doma, ki ga namerava skupnost zgraditi v Clauzettu pri Pordenonu. Koncert v Športni palači pri Čarboli je zaključil včerajšnji nadvse natrpan tržaški dan pevca iz Tržiča, ki se je začel opoldne s tiskovno konferenco v baru Il posto delle fragole v komprensoriju bivše psihiatrične bolnišnice pri Sv. Ivanu.

Tiskovna konferenca je verjetno preozek termin za vse tisto, kar se je dogodilo pri Sv. Ivanu. Dejansko je šlo za sprejem peva-dobrodelneža, za predstavitev skupnosti bivših narkomanov v Clauzettu, za srečanje z mladimi, ki se zbirajo pri Sv. Ivanu, in za zmes intervjujev novinarjev in prisotnih, brez kakega logičnega vrstnega reda, a vse zelo prijazno in prijetno.

Gino Paoli je prispel v Trst iz Brescie. Dogajanje v tistem mestu z razrastom rasizma in nestrpnosti predstavlja zanj razlog več, da po svojih močeh prispeva k »izboljšanju italijanske druž-

be«. Po njegovem mnenju so Italijani sedaj bolj pripravljeni na solidarnostna dejanja, kot pred časom. Na pripombo, da so v Clauzettu začeli z zbiranjem podpisov proti gradnji terapevtske strukture za bivše narkomane, češ, da bo kraj kmalu zatem v rokah mamilašev, je Paoli menil, da reakcija najbrž izvira iz strahu, strah pa iz nepoznavanja dejanskega problema in nezadostnih informacij o hvalevredni pobudi. Le s pošteno informacijo bo

mogoče po njegovem prepričati domačine, da so mladi, ki se bodo z delom v skupnosti zdravili v Clauzettu, povsem normalni.

Včerajšnji koncert je bil za Paolija četrti nastop v Trstu, po tistih iz leta 1974, 1979 in 1989. Prvič je nastopil prav pri Sv. Ivanu, v malem gledališču takratne umobolnice. Na vprašanje, ali se je od tistega koncerta kaj spremenilo, je kantavtor menil, da predstavlja tržaška psihiatrična izkušnja realno in pozitivno udejanjanje zakona o psihiatričnih bolnišnicah. Trst je v tem pogledu bela vrana, drugod po Italiji umobolnice še obstajajo in delujejo. Paoli je menil, da za to ni kriv zakon, pač pa način izvajanja zakonskih določil in finančna sredstva, ki so bila, oziroma niso bila, za to namenjena.

Paoli je bil na zadnjih političnih volitvah izvoljen v poslansko zbornico; pristopil je skupini neodvisne levice. Tri leta je zelo vestno sledil parlamentarnemu delu, »zatem pa sem uvidel, da je vse naprežanje zaman, saj parlament ne služi ničemu, o vsem že pred razpravami odločajo strankarski vrhovi.« Na vprašanje zakaj ne odstopi, je odgovoril, da bi njegov odstop doumeli retorično in bi ga sredstva javnega obveščanja gotovo zlorabila. Pevec se je obregnil tudi ob Andreottija. Dejal je, da predstavlja »povprečnega Italijana«: kljub mnogim napakam ga Italijani sprejemajo. Po drugi strani Paoli zase meni, da »predstavlja Italijo, ki ji ne prija sedanje stanje.«

Po še številnih drugih vprašanjih in argumentih (Paoli je na primer obrazložil, da stopa glasba ob dobrodelnem koncertu v drugi plan, ker zavzema ospredje problem, za katerega poje), so včerajšnji gostitelji presenetili glasbenika z glasbeno točko: Ilaria Loi, gojenka Glasbene šole 55, je avtorju zapela Il cielo in una stanza, skladbo, ki je bila pred leti proglašena za najboljšo italijansko ljubezensko pesem. Paoli jo je poslušal s sklonjeno glavo, zart v verižico, ki mu jo je malo prej podarila Pasqualina, ena od koristnic svetoivanskega centra. Ko je Ilaria pesem odpela, se ji je prijetno nasmehnil in zahvalil. Moč pesmi je tudi v tem, da lahko združuje različne generacije.

Na sliki (foto Križmančič): Gino Paoli (prvi z desne) med srečanjem v baru Il posto delle fragole pri Sv. Ivanu.

† Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustila naša draga sestra in teta

Dorotea - Dora Caharija

Pogreb bo danes, 28. t. m., ob 12.45 iz nabrežinske cerkve.

Zalujoča sestra Olga in ostalo sorodstvo

Sesljan, Nabrežina, 28. novembra 1991 (Pogrebno podjetje Preschern)

Ob izgubi drage mame Rozalije izreka svojemu odborniku Vinku Ferfolji in družini iskreno sožalje

JK Čupa

Srečanja DSL o usodi Istre

Prizadevanja v korist italijanske manjšine v Istri so bila v središču treh srečanj, ki sta jih imela včeraj tržaški poslanec DSL Willer Bordon in tržaški občinski odbornik DSL Stelio Spadaro. Srečala sta se s predsednikom izvršnega odbora Unije Italijanov Maurizio Tremulom, s predsednikom zveze Združenj istrskih, reških in dalmatinskih beguncev Paolom Sardos Albertinijem in s predstavništvom istrske demokratske Diete, ki so jo sestavljali Dino Debeljuh, Loredana Bogliun Debeljuh in Ivan Jakovčič.

Na srečanjih so poudarili potrebo po zaščiti italijanske nacionalne skupnosti v Sloveniji in Hrvaški in po razvoju Istre. Pogovarjali so se tudi o vlogi, ki naj bi jo imeli istrski begunci pri družbenem, kulturnem in gospodarskem preporodu Istre. Sogovorniki so bili obenem mnenja, da je treba izkoristiti vsako zakonsko in diplomatsko možnost za ponovno vzpostavitev kulturnih in družbenih stikov med Italijo in Istro, obenem pa bi bilo treba preprečiti, da bi nove meje ošibile tamkaj živečo italijansko manjšino, oškodovale Istro in z njo tudi druge sosedne dežele.

Razgovor z ravnateljem Dijaškega doma Edvinom Švabom Temeljita obnovitvena dela

Dijaški dom S. Kosovel letos obnavljajo. Prejšnji teden so že ustrezno prenovili veliko kuhinjo, nakar prihajajo na vrsto drugi deli doma. Razgovor z ravnateljem doma Edvinom Švabom se je zato nanašal na prenovno doma, zadeval pa je tudi letošnji veliki vpis gojencev in druge probleme v zvezi z dejavnostjo ustanove.

»Obnovitvena dela so bila potrebna, ker tako zahtevajo predpisi KZE. Ker je bil čas za izvedbo del relativno kratek, smo se jih lotili prejšnji petek, delali v soboto, nedeljo, vse do ponedeljka, ko smo namestili vse nove stroje in druge pripomočke, ki odgovarjajo zdravstvenim predpisom,« nam je povedal Švab.

»Glavni problem je ta, da bomo staro vilo v sklopu našega doma odstopili Slovenskemu deželni zavodu za poklicno izobraževanje, ki ga finansira dežela. Prav je, da se tu spomnimo na pokojnega prof. Josipa Tavčarja, ki je znal kot predsednik ustanove »izvrtati« denarna sredstva. Ko se bodo začela obnovitvena dela v stari vili, se bo moral iz nje preseliti občinski slovenski otroški vrtec.«

Kaj bo torej z vrtcem? »Občinski upravi smo ponudili rešitev, da namestimo vrtec in mu dodamo še mini jasli v glavni zgradbi dijaškega doma in sicer v tistem delu, ki ima izhod na vrt, tako da bi bil resnično primeren za otroke. Dogovarjamo se s predstavniki Občine in če bomo prišli pravočasno do denarnih sredstev, bi obnovitvena dela opravili poleti, tako da bi lahko vrtec in mini jasli začele poslovati že s prihodnjim šolskim letom.«

To pa je le del obnovitvenih del, ki čakajo Dijaški dom. »Včasih so naši prostori in storitve ustrezale vsem potrebam. Tudi število gojencev je bilo nekaj let manjše. Letos pa imamo kar 147 gojencev in sicer 75 notranjih, ostali pa so v domu le podnevi. Tako veliko

število gojencev, med katerimi je kar 51 visokošolcev, pa zahteva, da začnemo tudi s preureditvenimi deli v bivanjskih prostorih. Do sedaj smo imeli na primer spalnice tudi z osmimi ležišči, sedaj moramo doseči evropsko povprečje, kjer imajo dijaški domovi spalnice z dvema posteljama in s svojimi sanitarijami. Za vse to bo potrebno seveda veliko denarja. Zato se obračamo na razne javne ustanove. Pisali pismo tudi notranjemu ministru Scottiju, da bi dobili potrebna sredstva, saj gre za ustanovo, ki ni samo v pomoč naši mladini, temveč so naše storitve koristne in potrebne tudi našemu mestu.«

Ker pa smo prišli v dom z namenom, da se malo pogovorimo o gojencih in njihovem sestavu, nam je ravnatelj dal še naslednje podatke: gojenci, ki obiskujejo osnovno šolo, so v glavnem iz Trsta in njegove bližnje okolice. Vozijo jih s šolabusi v šolo pri sv. Jakobu, v Ul. Donadoni in na Katinaro. Prihodnje leto jih bodo verjetno vozili tudi v Rojan, če bodo imeli dovolj prevoznih sredstev. »Naši vzgojitelji so namreč najprej šoferji, potem pa se v popoldanskem času ukvarjajo s svojimi skupinami še z drugimi dejavnostmi, kot so razne individualne dejavnosti, plavanje, telovadba, glasba, šport, logopedija, kulturna dejavnost, itd. Če so že naši vzgojitelji preobremenjeni z delom, naj povemo, da je tudi sedem naših kuharic izredno požrtvovalnih, saj ne skrbijo le za kuhinjo, temveč tudi za čistočo našega velikega vrta in še za marsikaj.«

Ko smo se že hoteli posloviti, smo se spomnili, da nismo omenili letošnjega zimovanja na Rogli. »Vpisovanje še ni končano. Opozorili bi zamudnike, da bo zimovanje od 28. decembra do 4. januarja v izredno lepem kraju na Rogli, kjer bomo imeli na razpolago dependanso hotela Jelka.

Neva Lukeš

Odlična koncertna priložnost z nastopom Friedricha Lipsa

Glede na dokajšnjo redkost, s katero se klasična harmonika pojavlja na koncertnem obzoru, je bil ponedeljkov nastop Friedricha Lipsa izjemno doživetje (na sliki D. Križmančiča). Mojster bajana, ruske harmonike z odličnim zvočnim in dinamičnim razponom, se je predstavil v gledališču Miela, na pobudo ansambla Miramar, ki je na ta način dobro izkoristil priložnost Lipsove prisotnosti na Mednarodnem festivalu klasične harmonike v Miranu. Svetovno uveljavljeni mojster bajana, nad vse tenkočuten glasbeni poustvarjalec, je v svoj koncert uvrstil skladbe iz sodobnejše ruske literature za harmoniko (posebno sta izstopali njemu posvečeni deli Sofie Gubajduline), lastne prepise orgelskih (Böllmannova Gotska suita) in simfoničnih del (Albenizov Asturias, Rossinijeva Figarova svatba). Spored so zaokrožile še »tradicionalnejše« ruske skladbe Evgenija Derbenka in pa nekatere

poljudnejše, a zato nič manj zahtevne skladbe, tako da je Lips res izpolnil vsa pričakovanja. Navdušil je torej občinstvo, tudi s tem, da je svoj koncert podaljšal za nekaj skladb. (dam)

Osumljen je tajne prodaje orožja Hrvaški Aretiran turinski podjetnik

Včeraj so v Trstu aretirali turinskega podjetnika Edmonda Camurrija, ki je osumljen protizakonite prodaje orožja Hrvaški. Podjetnik, ki je med drugim tudi častni konzul afriške države Ruanda, so pravzaprav karabinjerji v sodelovanju z beneškimi agenti ustavili takoj po prehodu državne meje. Camurrija so prepeljali v koronejske zapore, kjer naj bi ga zaslišali v naslednjih dneh.

»Primer Camurri« sodi v široko akcijo, ki jo je v prvi polovici meseca sprožil beneški sodnik Casson, takrat so namreč aretirali sedem oseb, iskali pa še druge, ki so bile prav tako osumljene tajne prodaje orožja in ki so bile takrat v tujini. Med temi je bil tudi Camurri, ki pa se kot kaže v tujini, konkretno na Hrvaškem, ni zadrževal prostovoljno. Na Hrvaško namreč ni prispel naročeni in plačani (5 milijard dolarjev) prvi torov orožja, zato so naročniki orožja, s katerimi naj bi bila sklenjena skupna pogodba v višini 50 milijard dolarjev, zadržali Camurrija kot talca. Vendar pa jim je turin-

ski podjetnik ušel in »se prebil« v Italijo, kjer pa so ga takoj ujeli.

Preiskavo v zvezi s tajno prodajo orožja na Hrvaško vodi namestnik beneškega državnega pravdnika Ivano Nelson Salvarani. Od osumljenih oseb je še na prostosti Benečan Giovanni Battista Licata, ki se je že pred časom zatekel na ozemlje bivše Jugoslavije. V zaporu pa so Riccardo Trombetta, Mario Guglielmone in Shlomo Oren, medtem kos ta Luigi Antonazzi in Giuseppe Giovanelli v hišnem priporu.

Šolski skrbnik Vito Campo bo danes povedal, če in kako namerava ukrepati proti učiteljski 1. B razreda italijanske osnovne šole San Giusto, ki jo dolžijo nasilja nad nekaterimi učenci. O zadevi, ki je v mestu dvignila veliko prahu zaradi dogodka samega in tudi zaradi senzacionalističnega poročanja nekaterih sredstev javnega obveščanja, pa je uvedla preiskavo tudi sodna policija, ki bo izsledke predala glavnemu državnemu pravdniku Perni, ki bo na osnovi zbrane gradiva odločal o usodi učiteljice.

V soboto tradicionalno srečanje v Kulturnem domu na Proseku Zapeli so zbori iz Železne Kaple Brežic, Stražišča in s Proseka

S sobotnega srečanja na Proseku

V soboto, 23. t.m. je bilo v Kulturnem domu na Proseku 19. zaporedno tradicionalno srečanje štirih pevskih zborov, ki se izmenoma srečujejo vsako leto od leta 1973. Sobotno zborovsko srečanje je odprl domači pevski zbor Vasilij Mirk z Vrbačevu "Zdravljico", nakar so pevci pod vodstvom Mirana Žitka odpeli še tri pesmi. Po pozdravnem govoru predstavnika ZSKD Ignacija Ote, se je predsta-

vil mešani zbor iz Železne Kaple na avstrijskem Koroškem pod vodstvom Boža Hartmana, za njim pa mešani zbor iz Stražišča pri Kranju pod vodstvom Brede Prašnikar in še zbor Bratov Milavcev iz Brežic, ki je pel pod vodstvom Elizabete in Dragutina Križaniča v moški, ženski in mešani sestavi. Med nastopom posameznih zborov so predstavniki slednjih pozdravili in spregovorili tudi o po-

menu tega srečanja ter si obenem izmenjali darila. Zbore in spored (vsak zbor je zapel štiri pesmi) je predstavil Bruno Rupel, ki se je ob koncu v imenu članov zbora Vasilij Mirk zahvalil vsem nastopajočim za prijetno in prijateljsko sodelovanje.

Višek srečanja je bil brez dvoma zaključni skupni nastop štirih zborov v moški sestavi. Okrog sto pevcev je pod vodstvom dirigentov, ki so se izmenično vrstili ob vsaki skaldbi, sklenilo srečanje s pesmimi, ki govorijo o značilnosti krajev iz katerih zbori prihajajo. Zapeli so Hajdrihovo "Jadransko morje", Aljaževo "Triglav", Kernjakovo "Juhe, pojdem u Škofce" in Gobčevo "Bratje zapojmo si pesem".

Sobotno srečanje je še enkrat potrdilo, da "pesem zapeta od srca, ne pozna meja". To je prišlo do izraza tudi na skupni večerji, kjer so se seveda oglasili pevci z bogatim repertoarjem narodnih in umetnih pesmi. V izredno sproščnem vzdušju se je družabnost zavlekla pozno v noč, kar je pripomoglo k utrjevanju prijateljstva in boljšemu medsebojnemu spoznavanju posameznih pevcev.

(B. R.)

gledališča

Kulturni dom

SSG ponovi v soboto, 30.t.m., ob 20. uri predstavo KRALJ OJDIPUS. SSG gostuje z BI IGRALI Z MANO ? v Kopru danes ob 17. uri in jutri ob 10. in 15. uri.

Gledališče ROSSETTI

Pri blagajni gledališča, pri osrednji blagajni v Pasazi Protti, na univerzi in po šolah je v teku vpisovanje novih in potrditev starih abonmajev za gledališko sezono 1991/92. Do 10. decembra so na razpolago posebni abonmaji (red prost) za deset predstav.

Danes ob 17. uri v dvorani Bachelet Tržaške univerze (Trg Europa 1) bo na sporedu drugo srečanje iz cikla "Fare teatro", ki ga organizira Stalno gledališče Furlanije-Juljske krajine v sodelovanju z univerzitetnim ARCI. Prihodnja srečanja bodo v četrtek, 5. in 12. decembra.

Nocoj ob 20.30 bo v gledališču Rossetti gostovalo Stalno gledališče iz Bocna s Fassbinderjevim LIBERTA' A BREMA. Režija Marco Bernardi. Predstava traja uro in pol. V abonmaju: odrezek št. 3 A. Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti.

3. in 4. decembra bo Duetto 2000 predstavilo gledališko skupino Philippe Genty v DERIVES. Predstava izven abonmaja, za katero je veljavna izkaznica Teatro 1. Predprodaja vstopnic od jutri dalje pri osrednji blagajni v Pasazi Protti.

Gledališče VERDI

Jesenska simfonična sezona 1991
Pri blagajni gledališča je v teku vpisovanje novih in potrditev starih abonmajev.

Mestni Muzej Revoltella (Ul. Diaz 27)
Danes, 28. t. m. in v nedeljo, 1. decembra, ob 18. uri bosta na sporedu koncerta izven abonmaja posvečena Mozartu. Pod vodstvom Lü JIA bo nastopil orkester gledališča Verdi. Kot solistka bo nastopila mlada pianistka Mieke Kanno.

Operna in baletna sezona 1991/92
Jutri ob 20. uri (red L) ponovitev Rossinijeve opere L'ITALIANA IN ALGERI. Dirigent Bruno Campanella, režija Stefano Viziosi.

La Contrada - Gledališče Cristallo
Sezona 1991/92.
Od 30. t. m. do 8. decembra bo gostovala rimska gledališka skupina Compagnia dell'Atto z delom Pavla Kohouta PO-SIZIONE DI STALLO.

La Contrada - Predstave za otroke
Gledališče La Contrada je tudi letos pripravilo ciklus pravljic za najmlajše z naslovom "Ti racconto una fiaba". Do februarja se bo zvrstila cela serija znanih in manj znanih, a vendar zelo priljubljenih, pravljic za malčke.

V nedeljo, 1. decembra, ob 16.30 bo na sporedu pravljica Charlesa Perraulta POLLICINO z Oraziom Bobio. Informacije pri gledališču Cristallo (tel. 9484671/2).

Gledališče MIELA
Nocoj ob 20.30 bo gledališka skupina "Quelli del Lumicino" ponovila Marivau-xovo IL GIOCO DELL' AMORE E DEL CASO. Režija Sidonia Santin Social. Ponovitve si sledijo do nedelje, 1. 12.1991.

Narečno gledališče
Jutri, 29. t. m., ob 20.30 bo v dvorani v Ul. Ananias gledališka skupina Allievi del Toti predstavila Cappelletti in Paghijevo delo TRIESTE E' UN CALAFA'.

Darujte za
Slovenski visokošolski sklad
Sergij Tončič

Podaljšanje urnikov trgovin v decembru

Devinsko-nabrežinski župan je odredil, da se lahko vsi lastniki dovoljenj za obratovanje javnih lokalov od 1. decembra 1991 do 6. januarja 1992 odpovejo obveznemu tedenskem zaprtju. Trgovine ter dvorane za javne prireditve in zabavo, kot so plesne dvorane, lahko podaljšajo urnik dejavnosti skozi celo noč med 24. in 25. decembrom ter med 31. decembrom 1991 in 1. januarjem 1992. Kopija odredbe bo dostavljena pristojnim organom javne varnosti. Častniki in agenti javne varnosti bodo skrbeli za nadzorovanje ter za njeno izvajanje.

Župan je sprejel odredbo na podlagi ugotovitve, da se v decembru ter do 6. januarja vsako leto mudi v devinskonabrežinski občini precejšnje število turistov.

Flaviji, Nevotu in Devanu se je pridružil

PETER

Pomnoženi družini čestitam, mame Petru pa želimo, da se nam bo čimprej pridružil

Društvo slovenskih lovcev FJK Doberdob

razna obvestila

Vabimo vse otroke mestnih osnovnih šol na »KREATIVNO DELAVNICO«, ki bo v soboto, 30. t.m. od 16. do 18. ure v KD »I. Grbec« — Škedenjska ul. 124.

Tržaški pokrajinski odbor VZPI-ANPI obvešča, da je odprl tri tekoče račune: št. 3090343/51/09 pri Banca Commerciale Italiana ag. 1 v Trstu, št. 6705/05 pri Tržaški kreditni banki in št. 9991/1 pri Hranilnici in posojilnici na Opčinah ter v agenciji v Trstu za zbiranje prispevkov za pomoč žrtvam vojne v Jugoslaviji ter poziva člane in demokrate, da se odzovejo tej akciji.

Gibanje za komunistično prenovo zahodnega in vzhodnega Krasa vabi na KONGRES v nedeljo, 1. decembra, ob 9. uri v Ljudskem domu v Križu. Vabi vse člane in simpatizerje.

SKD Tabor Opčine. SILVESTROVANJE 91: rezervacije mest v društvenem baru od ponedeljka popoldne, 2. decembra dalje.

Združenje julijskih glasbenikov sporoča, da se danes, 28. t. m., ob 11. uri na sedežu združenja prične seminar za glasbeno interpretacijo, ki ga vodi znani francoski pianist Christian Ivaldi. Za informacije in vpisovanja telefonirati v tajništvo, Ul. Valdirivo 30, tel. št. 366715.

Izšla je prva redna številka ŠKRATA. Dobite jo v: Tržaški knjigarni - Trst, Knjigarni Fortunato - Trst, Katoliški knjigarni - Gorica, kiosku - Trg Oberdan, Prosvetnem domu - Opčine, kioskih na Opčinah, kiosku na Proseku, kiosku na Kontovelu, Knjigarni Terčon - Nabrežina ter kiosku v Križu.

Galerija

Ul. sv. Frančiška 20

85 SKUPINA TRST

v sodelovanju

z Moderno Galerijo v Ljubljani

Vabimo Vas danes, 28. t. m., ob 17.30 v TK Galerijo, ul. Sv. Frančiška 20 na odprtje razstave

SEKSTANT 6 slovenskih umetnikov

nove slovenske umetnosti. Na razstavi sodelujejo umetniki mlajših generacij: Jože Barš, Janez Bogataj, Milan Erič, Gustav Gnamuš, Saba Skaberne, Lujo Vodopivec.

Različni umetniški temperamenti in različna iskanja (od slikarstva do kiparstva in od risbe do fotografije) najdejo skupni imenovalac v predlogih za nove koordinate umetnosti. Razstavo sta pripravili umetnostni kritik Laura Safred in Lilijana Stepančič, kustos v Moderni Galeriji v Ljubljani.

V torek, 3. decembra, ob 17.30 Vas vabimo v Teatro Miela, kjer bo Lilijana Stepančič predavala o novih aspektih in tendencah v slovenski likovni umetnosti.

Razstava in predavanje nudita možnost soočanja pomembnejših izkušenj in pokažeta občinstvu dokumentiran presek sodobne slovenske umetnosti.

kino

ARISTON - 15.45, 22.15 L'Atalante, r. Jean Vigo.
EXCELSIOR - 16.00, 22.15 Scelta d'amore, i. Julia Roberts.
EXCELSIOR AZZURRA - 16.15, 22.00 Nel panni di una bionda.
NAZIONALE I - 16.00, 22.15 La vita, l'amore e le vacche, kom.
NAZIONALE II - 16.30, 22.15 Sotto massima sorveglianza.
NAZIONALE III - 16.00 Barton Fink, r. Joel Coen, i. John Turturro.
NAZIONALE IV - 16.45, 22.15 Rapsodia d'agosto, r. Akira Kurosawa, i. Richard Gere.
GRATTACIELO - 17.45, 22.15 Johnny Stecchino, i. Roberto Benigni.
MIGNON - 17.00, 22.00 Il grande inganno, i. Jack Nicholson.
EDEN - 15.30, 22.10 Donne e cavalli, porn., □□
CAPITOL - 17.00, 22.10 Predator 2, □□
LUMIERE - 16.00, 22.15 Jesus Christ Superstar, r. N. Jewison.
ALCIONE - 17.00, 22.15 New Jack City, r. Mario Van Peebles, □□
RADIO - 15.30, 21.30 Marina transexual Jojami, porn. □□

včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 28. novembra 1991

EBERHARD

Sonce vzide ob 7.21 in zatone ob 16.25 - Dolžina dneva 9.04 - Luna vzide ob 24.00 in zatone ob 12.18.

Jutri, PETEK, 29. novembra 1991

SATURNIN

PLIMOVANJE DANES: ob 2.52 najvišja 32 cm, ob 9.18 najnižja -3 cm, ob 13.33 najvišja 7 cm, ob 20.20 najnižja -32 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 10,3 stopinje, zračni tlak 1028,2 mb pada, brezvetrje, vlaga 75-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 12,8 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Andrea Maiorana, Arwen Ratzky, Alessandro Meloni.

UMRLI SO: 84-letna Adalgisa Moratto, 78-letni Giuseppe Filippo, 70-letni Antonio Pitacco, 66-letni Domenico Mirabella, 60-letni Paolo Ragno, 46-letni Luigino Collovati, 83-letni Eugenio Deljusto, 78-letna Roma Bertoldi, 80-letni Ireos Kaiser, 81-letni Francesco Crivici, 87-letni Rinaldo Fragiaco, 91-letna Angela Prelz, 78-letna Olga Babuder, 68-letni Cesare Vivante, 77-letni Renato Naciovich, 81-letna Olga Levitus.

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 25. novembra, do nedelje, 1. decembra 1991

Normalen urnik lekarn:
8.30 - 13.00 in 16.00 - 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Largo Piave 2, Ul. Felluga 46, Lungomare Venezia 3 (Milje).

OPČINE - Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Larhgo Piave 2, Ul. Felluga 46, Ul. Bernini 4, Lungomare Venezia 3 (Milje).

OPČINE - Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Bernini 4 (tel. 309114).

ZA DOSTAVLJANJE ZDRAVIL
NA DOM TEL. 350505

URAD ZA INFORMACIJE KZE
Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure - tel. 573012.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

menjalnica

27. 11. 1991

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1204,40	1165,—
Nemška marka	755,43	750,—
Francoski frank	221,13	217,—
Holandski florint	670,65	660,—
Belgijski frank	36,669	35,50
Funt šterling	2156,45	2125,—
Irski šterling	2018,50	1980,—
Danska krona	194,45	191,—
Grška dramma	6,636	6,30
Kanadski dolar	1061,45	1010,—
Japonski jen	9,374	9,10

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Švicarski frank	850,82	843,—
Avstrijski šiling	107,372	106,—
Norveška krona	191,97	189,—
Švedska krona	206,45	203,—
Portugalski eskudo	8,495	8,20
Španska peseta	11,867	11,30
Avstralski dolar	952,—	910,—
Jugoslov. dinar	—	13,—
ECU	1537,15	—
Slovenski tolar	—	18,—

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Tel.: Sedež 040/67001
Agencija Rojman 831-131
Agencija Dojman 411-611
Filiala Cedad 0432/730-314

Ljubljanska filozofska fakulteta bo sodelovala z goriško in Slorijem Grad - Vrtnica: projekt obeh Goric za odločen korak v združeno Evropo

Gorica - prestolnica Evrope! To je geslo daljnoročne poglobljene socio-geografsko-ekonomske raziskave, ki jo goriški Slovenski raziskovalni inštitut v tesnem sodelovanju z goriško Univerzo za diplomatske vede in ljubljansko Filozofsko fakulteto namerava uresničiti v naslednjih letih.

O projektu, ki naj bi imel pokroviteljstvo mednarodne organizacije UNESCO, so se včeraj pogovarjali na srečanju v bivšem malem semenišču (na sliki - foto Marinčič), kamor sta prišla na obisk dekan Marko Kerševan, sicer profesor socialne religije in vrhunski umetnostni zgodovinar prof. Nace Šumi. Sprejela sta ju rektorica goriške fakultete za diplomatske vede prof. Paola Pagnini in ravnatelj Slorija prof. Darko Bratina. Na pogovoru je sodeloval tudi novogoriški župan Sergij Pelhan, ki je bil pobudnik za navezavo novih stikov med goriško in ljubljansko univerzo.

Za kaj pravzaprav gre? Projekt, z naslovom Grad Vrtnica, bo skušal do potankosti analizirati in sintetizirati socialno, gospodarsko in etnično stvarnost obeh Goric. Seveda ne bodo izostale analize, ki bodo vzele v pretres zgodovinske vrednote in jih analitično preučevale. Vse pa bo usmerjeno v razvojne možnosti Gorice in Nove Gorice kot ene same celote. Vsi sogovorniki so bili namreč edini, da ima prav Gorica idealno lokacijo za pomembno poslanstvo - to je združevati vse evropske narode. Ljubljanska fakulteta, ki razpolaga s 300 raziskovalci, bo nudila ob sodelovanju Slorija vso potrebno

pomoč italijanski skupini raziskovalcev, ki jo vodi prof. Pagnini. Domenili so se, da bodo marca prihodnje leto priredili simpozij, ki bo namenjen profesorjem in raziskovalcem obeh univerz. Na tem bodo pregledali vse do danes že izpeljane raziskave, ki se nanašajo na omenjeno temo, in nakazali delovne smernice za nadaljnje pomembno delo.

Začetek Kinoateljjeve sezone Gorica kinema Herzogov Krik stene nocoj v kinu Vittoria

S filmom »Grido di pietra« (Krik stene) režiserja Wernerja Herzoga se nocoj ob 20.45 dvigne zastor nad tradicionalno sezono Gorica Kinema. Filmska sezona, ki jo že nekaj let prireja Kinoateljje, bo tudi letos postregla z vrsto zanimivih in najnovejših filmskih stvaritev, ki so bile predstavljene na raznih evropskih festivalih. Največja novost je vsekakor lokacija predvajanj, saj bodo letos četrtkova srečanja v kinodvorani Vittoria na Travniku. Selitev v nove prostore je sicer le začasna. Kulturni dom bo namreč več časa zaprt zaradi nujnih prenovitvenih del, ki jih narekujejo novi varnostni predpisi.

Nocoj bodo kot že rečeno predvajali Herzogov najnovejši film, ki so ga predstavili na letošnjem filmskem festivalu v Benetkah. Film pripoveduje o dveh alpinistih, enemu mlajšemu in drugemu starejšemu in zato izkušenejšemu, ki tekmujeta, kdo bo kot prvi stopil na vrh svetovno znane gore Cerro Torre v Patagoniji. Gre za parodijo tekmovalstva med nemško televizijo in filmsko produkcijo o tem, kdo bo posnel prvega plezalca na vrhu gore. Vse se srečno izteče, saj zmaga privrženci filmskega sveta. Zaključek celovečerja je prava domisljica ekstravagančnega Herzoga, ki pa je našim bralcem ne bomo

razkrili. V glavnih vlogah nastopajo Donald Sutherland, Mathilda May in Vittorio Mezzogiorno. Film je zanimiva koprodukcija med Nemčijo, Francijo in Kanado. Traja 106 minut, prav ta teden pa je doživel velik uspeh na londonskem filmskem festivalu.

Novinarji pod košema

Jutri ob 21. uri bo v športni palači v Podgori svojevrstna košarkarska tekma, saj se bodo pomerili goriški novinarji. Ekipa novinarjev in sodelavcev Piccola in Primorskega dnevnika bo igrala proti selekciji redakcije Messaggero Veneto. Sodil bo nič manj kot Dražen Dalipagič. Gre za prvo tako srečanje, ki naj bi v bodoče postalo tradicionalno. Vstop bo prost, prostovoljne prispevke pa bodo namenili v sklad UNICEF za pomoč hrvaškim otrokom.

■ Danes bo ob 18. uri na sedežu v Gradišču občni zbor Konzorcija za vzhodnofurlanski vodovod (CAFO). Na dnevnem redu so sprememba proračuna za leto 1991, odobritev proračuna za leto 1992 in programske poročila za triletnje 1992/94, prilagoditev cene vode in še druge tekoče zadeve.

Pred odprtjem sejma Eurovite na Expomegu Razstava vin v Krminu in posvet na univerzi

V enotki v Krminu je bila včeraj prva od mednarodnih vinskih predstavitev v okviru razstave "vin cesarstva", ki jo prirejajo v Krminu ter v enotki "La serenissima" v Gradišču ob letošnjem vinogradniškem sejmu Eurovite. V prejšnjih dneh so že predstavili vina Južne Tirolske, Trentina in Furlanije - Julijske krajine, včeraj pa je bila na vrsti hrvaška. Na slovesnosti so spregovorili ravnatelj zaščitnega konzorcija briških vin Albano Bidasio ter hrvaška enologa dr. Premužič in prof. Lizzul. Predstavila sta proizvodnjo kakovostnih vin v tej mladi in danes hudo prizadeti državi in pri tem poudarila tudi sporočilo miru in bratstva, ki navadno spremlja vinske manifestacije.

Vinski pregled se bo danes nadaljeval s predstavitvijo češkoslovaških vin, jutri bo na vrsti Madžarska, v soboto Avstrija, v nedeljo pa bodo razstavo zaključili z dnevom Slovenije.

Danes ob 9.30 se bo na univerzi v Ul. Alviano začel tridnevni mednarodni posvet »Gorica 1891-1991: sto let enologije in vinogradništva«. Prireja ga Trgovinska zbornica v sodelovanju z deželnimi kmetijskimi institucijami in Vsedrjavno akademijo trte in vina ob 100-letnici avstrijskega vinskega kongresa, ki je potekal v Gorici. Na posvetu sodeluje 300 izvedencev iz raznih držav. Uvodni poseg bo imel princ Karl Habsburški, vnuk zadnjega avstroogrškega cesarja.

Posvet sodi med spremne prireditve ob sejmu Eurovite, ki ga bodo slovesno odprli jutri ob 11. uri na razstavišču pri Ločniškem mostu.

Letos na Andrejevem sejmu več kot 350 stojnic in zabavišč

V mestu so se v teh dneh že pojavile prehodnice upraviteljev zabavišč in kramarjev, ki bodo sodelovali na letošnjem Andrejevem sejmu. Tradicionalna manifestacija bo letos od sobote, 30. novembra, do ponedeljka, 2. decembra. Kot že v prejšnjih letih se bodo nato še ves naslednji teden zadržala v mestu zabavišča, ki bodo delovala vse do nedelje, 8. decembra.

Posebna občinska komisija, ki preverja prošnje in skrbi za dodeljevanje mest kramarjem in zabaviščarjem, tudi tokrat ni mogla ugoditi vsem interesentom, ki so zaprosili za sodelovanje na sejmu. V mestnem središču je pač prostor omejen. Že nekaj let se govori o možnosti selitve sejma ali pa vsaj zabavišč izven ožjega mestnega središča, na primer na obširno parkirišče pri Rdeči hiši, vendar doslej niso s tem v zvezi ukrenili ničesar. Res je, da bi to olajšalo prostorske težave in odpravilo del ovir v mestnem prometu, po drugi strani pa je tradicija in tudi interes sodelujočih na sejmu ta, da ostanejo v centru.

Število sodelujočih bo tudi letos približno enako lanskemu. Zabavišč od vrtljakov do igralnic in drugih vragolij bo skupno 77, kar pomeni, da so ugodili nekaj več kot polovici vseh 134 prosilcev. Atraktivne bodo večinoma enake lanskim, nekaj pa bo tudi

novosti. Na Travniku ne bo več "ladje piratov": nadomestil jo bo "Ranger", ki je lani vabil kandidate za vrtoglave občutke v ljudskem vrtu. V parku bodo kot novost namestili "Galaxio", neke vrste pokriti leteči tobogan s "posebnimi efekti".

Kramarjev, ki so želeli sodelovati na sejmu, je letos bilo 520, sprejeli pa so jih 294. Pri tem so dali prednost domačinom iz goriške pokrajine, nato drugim iz Furlanije - Julijske krajine, med ostalimi pa so privilegirali lastnike stojnic, ki že sodelujejo na četrtkovih sejmih oz. take, ki so že vrsto let stalno prisotni na Andrejevem sejmu.

Zabavišča bodo tudi letos razporejena na Travniku in Trgu Battisti, v ljudskem vrtu ter Ul. Petrarca, kramarji pa bodo razporedili stojnice v ulicah Cadorna, Boccaccio, Oberdan, Roma in Crispi, ki bodo v dneh sejma zaprte prometu. V času največjega obiska pa bodo po potrebi zaprli tudi Verdijev korzo.

S tem v zvezi pa se postavlja tudi problem protesta, ki ga mestni redarji desničarskega sindikata Cinsal napovedujejo prav v nedeljo, 1. decembra, ko je obisk sejma najbolj množičen. Redarji se hudejejo zaradi pomanjkanja osebja. O stavki, ki bi v nedeljo povzročila pravi kaos v mestu, bodo odločali danes na skupščini.

Na letališču v Ronkah prijeli Beograjčana s 1.300 naboji

Na letališču v Ronkah so policijski agenti prijeli 31-letnega Beograjčana Dragana Rakovića, ki se je nameraval vkrcati na letalo proti domu s 1.300 naboji za pištolo magnum 357. Raković je priletel iz Beograda v Ronke s čarterskim poletom Jata, ki naj bi v prihodnjih tednih začel z rednimi linijskimi poleti na tej relaciji. Očitno je v Italiji kupil tulce in naboje, ki jih je bilo treba še sestaviti. Z vrečko se je nato odpravil na letališče in se dokaj naivno podal skozi metal detector najbrž misleč, da je izvoz nabojev povsem legalna zadeva. Seveda v Italiji ni tako. Agenti so mu zaplenili vrečko in ga temeljito pregledali. Ker pri sebi ni imel drugega orožja, so ga samo prijavi sodnim oblastem in ga izpustili. Prav tako so temeljito pregledali prtljago drugih srbskih potnikov letala, ki je odletelo v Beograd z dveurno zamudo.

Vinjen gost hudo ranil lastnika bara v Papanianu Streljal, ker ni dobil vina

V baru Romolo v Papanianu pri Fiumicellu se je včeraj ponoči zaradi banalnega razloga odigrala tragedija. 53-letni Silvano Scomparin iz Červinjana je zaman zahteval, naj mu upravitelj bara, 50-letni Giancarlo Vit iz Tržiča, naliže še vina. »Za nocoj ga imaš več kot dovolj«, je svojemu stalnemu gostu odvrnil Vit, to pa je razkačilo Scomparina. Na dan je potegnil pištolo, ki jo je sam sestavil s kosi cevi, in ustrelil Vita v obraz. Nato je izkoristil zmedo in preplah, stopil v avto in se odpeljal.

Teško ranjenega Vita so z rešilcem, ki je prihitel na klic drugih odjemalcev, prepeljali v tržičko bolnišnico, kjer so ga sprejeli s pridržano prognozo. Zdravniki so ga takoj odpeljali v operacijsko sobo, kjer so mu s kirurškim posegom najbrž rešili življenje. Prognoza je sicer še vedno pridržana, najbrž pa bo Vit že kmalu dokončno izven življenjske nevarnosti.

Na kraj krvavega dogodka so prihiteli karabinjerji iz vseh bližnjih središč Aiella, Ogleja, Ville Vicentine in celo Palmanove. Vzpostavili so cestne bloke in začeli z iskanjem Scomparina, ki pa ni trajalo dolgo. Okrog poldruge ure so ga zasledili v baru Nuovo v Fiumicellu, kjer je navidez po-

vsem mirno srebral vino, ki ga ni mogel dobiti v prejšnjem baru. Možakar se je brez upiranja predal karabinjerjem. Pospremili so ga do avtomobila, kjer jim je izročil pištolo in dva 12-kalibrska naboja. Na njegovem domu v Červinjanu so kasneje našli še eno pištolo, ki je bila prav tako domače izdelave.

Scomparin je svoje nesmiselno dejanje utemeljil, češ da ga je »onile sovražnik«. V resnici je najbrž vzrok v prekomernih količinah vina in posledičnih sprih. Scomparin je že več desetletij redno zahajal v isti bar in ga je imel za svojega. Zaradi tega ni mogel prenesti, da bi mu Vit zavračal zahtevo po vinu in ga celo izganjal iz lokala. Zadnji tak spor sta imela v nedeljo zvečer in najbrž je prav takrat Scomparin začel kovati svoj maščevalni naklep. V torek zvečer se je zadeva ponovila, vendar tokrat je bil Scomparin oborožen.

Sedaj lahko o svojem dejanju razmišlja v zaporu v Vidmu, kjer mu bodo že v prihodnjih dneh po hitrem postopku sodili zaradi poskusa umora, nedovoljne izdelave in posesti orožja ter drugih manjših prekrškov.

razna obvestila

Organizatorji izleta v Caorle obveščajo izletnike, da bo odhod avtobusa v soboto, 30. t.m., ob 8. uri iz Doberdoba.

KD Briški grič iz Steverjana prireja nocoj ob 20. uri v domu na Bukovju večer diaprozitivov o potovanju po Turčiji in Belgiji, ki jih bo predvajal Valter Nanut, član fotokluba Skupine 75.

Društvo prostovoljnih krvodajalcev Doberdob obvešča člane, da bodo volitve za prenovitev odbora jutri, 29. t.m., od 18. do 21. ure na sedežu društva.

Goriška knjižnica F. Bevka in Literarni klub Nova Gorica vabita danes ob 18. uri v Oddelek za mladino in odrasle v Ul. Gradnikove brigade 25 v Novi Gorici na predstavitev pesniške zbirke za otroke "Jezik v ušesu" Vide Mokrin - Paver. Zbirko bodo predstavili publicisti Drago Bajt, založnik Jaro Mihelač, predsednik kluba Bojan Bratina in gledališki igralec Janez Starina.

Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje obvešča, da je še nekaj prostih mest na tečaju ručine (80 ur) in tečaju za fiskalno ažurniranje pri vodenju malih obratov (40 ur). Vpisovanje in podrobnejše informacije na sedežu zavoda v Gorici, Ul. della Corce 3, tel. 81826.

Slovensko planinsko društvo sporoča, da že sprejemajo prijave za tečaj smučanja, ki bo v decembru na Neveškem sedlu. Prijave na sedežu in v trgovini Baulcon. Na sedežu društva je še tudi nekaj rabljene smučarske opreme. Tečaj - poskrbljeno bo tudi za avtobusni prevoz - se bo začel predvidoma sredi decembra, čim bodo primerne snežne razmere.

Sindikata slovenske šole vabi učno in neučno osebje na občni zbor, ki bo v petek, 6. decembra, ob 12. uri v prostorih osnovne šole Oton Župančič v Ul. Brolo. Obenem vabi na družabnost, ki bo istega dne ob 19.45.

Družba se dobi v nedeljo, 1. decembra, ob 9.30 na Travniku.

čestitke

Danes jih je 50!!! Draga Milojka, še tako korajžno naprej! Iskreno ti čestitajo vsi domači, sosede in prijatelji.

kino

Gorica

VITTORIA 20.45 »Krik stene«. Režija Werner Herzog.

CORSO 17.30-22.00 »La vita, l'amore e le vacche«.

VERDI 18.00-22.00 »Scelta d'amore«. I. Julia Roberts.

Tržič

COMUNALE Ni predstave.

Nova Gorica

SOČA (Kulturni dom) 20.00 »Angel za mojo mizo«.

SVOBODA (Šempeter) 20.00 »Zakonske slike«.

DESKLE 19.30 »Zandalee«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
D' Udine, Trg sv. Frančiška 4, tel. 530124.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Občinska 2, Ul. Manlio 14 a/b, tel. 480405.

pogrebi

Danes v Gorici ob 11. uri Giuseppina Troiani, vd. Fassina iz splošne bolnišnice v cerkev v Stražicah in na glavno pokopališče.

Ob 10-letnici otvoritve

vabi na

PRIJATELJSKO SNIDENJE

nocoj ob 20.30 v mali dvorani Kulturnega doma, Ul. Brass 20.

SPORED:

- nastop mešanega pevskega zbora Oton Župančič iz Štandreža
- predvajanje videokasete o otvoritvenih slovesnostih doma v novembru 1981.

Posebej so vabljeni vsi, ki so tako ali drugače sodelovali pri odprtju Kulturnega doma pred 10 leti.

Polemika o zaščiti jezikovnih manjšin razdvaja predvsem italijansko levico

Ko ne bi bilo protestnega pisma petih turinskih intelektualcev, bi bil šel ukrep najbrž mimo skoraj neopazno. Dejstvo, da je poslanska zbornica odobrila okvirni zakon za zaščito jezikovnih skupin, bi najbrž zabeležili predvsem krajevni časopisi, ki izhajajo v deželah, kjer zainteresirane manjšine živijo. S svojim ostrim protestnim pismom Craxiju in Occhetto, ki so ju obtožili, da sta iz zgolj demagoških razlogov podprla zakon, pa so turinski intelektualci izzvali polemiko, ki se še plete po kulturnih straneh italijanskih časopisov. Takoj se je v podporo njihovem stališču oglašil predsednik Senata Giovanni Spadolini, na njihovo pisanje so nekateri polemčno, drugi pohvalno reagirali še drugi intelektualci.

Pismo turinskih intelektualcev pa je iznenadilo italijansko javnost tudi zaradi dejstva, da pripadajo vsi levičarskim krogom, ki so bili doslej v Italiji najbolj občutljivi za probleme narodnostnih manjšin in jezikovnih skupnosti, pobudniki zakonskih predlogov in manifestacij za ovrednotenje narodnostnega in jezikovnega bogastva Apeninskega polotoka.

Glavna bojazan, ki jo izražajo nasprotniki zakona o zaščiti jezikovnih skupnosti je, da bo prispeval k rušenju jezikovne in kulturne identitete Italijanov. Nihče ne oporeka pravici narodnostnih manjšin, ki govori živje evropske jezike, da so zaščitene, bojijo pa se, da bi zaščita mrtvih ali izumirajočih jezikov ali pa takih jezikov, za katere ni za vse jasno ali so jeziki ali pa dialekti (značilen primer sta sardinski in furlanski jezik) potegnili za sabo še zaščito dialektov in s tem porušila tisto jezikovno in kulturno identiteto, ki jo je v Italiji ustvarila zlasti televizija (Ne bi rad ponovil izkušnje svoje mladosti, ko sem bil za tolmača med očeto-materjo, ki je bila z Juga in mamino materjo, ki je bila s Severa in se med sabo nista razumeli, je dejal eden od nasprotnikov zakona).

Bojazan nasprotnikov zakona o zaščiti jezikovnih skupnosti je hkrati kulturna in politična: glede na nastanek raznih lig, ki volilno uspevajo in zagovarjajo ostrejšo delitev Italije, menijo, da bi zakon, kot je tisti, ki ga je izglasovala poslanska zbornica in o katerem bi moral v kratkem razpravljati senat, lahko prispeval k drobitvi Italije in cefranju njene jezikovne in kulturne identitete. Ob tem pa izražajo še eno bojazan: Italija je država, ki uvaja včasih zelo napredno, celo avantgardno zakonodajo, prednosti te zakonodaje pa čestokrat izniči okostenelost in birokratska počasnost državnega aparata. Tako se je zgodilo na primer tudi z zakonom 180, ki je ukinil umobolnice: pravilen ukrep, ki se je v številnih primerih spremenil v zlo, ker odpravljene umobolnice niso bile nadomeščene z drugimi, primernejšimi strukturami in so umsko bolni postali samo veliko breme za družine.

Bojazni, ki jih navajajo turinski intelektualci, nedvomno obstajajo. Toda v svojem strahu za prihodnost italijanske jezikovne in kulturne identitete, verjetno v marsičem pretiravajo in se obnašajo kot italijanska država: pravilna opozorila in opomine spreminjajo v zlo ostrega napada proti tistim skupnostim, ki so po dolgih letih boja in prizadevanj dosegle zaščito. Predvsem ni res, da bi zaščitni zakon lahko spodbudil bohotenje lokalpatriotizma in lig. Lombardska in druge severne, pa tudi južnjaške lige, so nastale kot skrajni protest ljudi proti slabemu upravljanju in vsem slabostim italijanske države ter demokracije, ki se ne zna več ubraniti pred vsiljivostjo strank. Večja zavest ljudi o lastnih kulturnih koreninah ne bo v oporo sen. Bossiju in njegovim somišljenikom, ne bo prispevala k paranju skupnega jezikovnega in kulturnega tkiva. Kajti vzrok cefranja italijanskega družbenega tkiva ni v kulturnih razliknostih in kulturni pestrosti Italije, pač pa v - milo rečeno -

neučinkovitosti delovanja države in tudi krajevnih uprav.

Poznavanje lastnih korenin, zavest o lastni kulturni identiteti ne more ogroziti širše kulturne identitete italijanskega naroda, pa tudi če bi, zelo ekstremizirano, zaščitili vse dialekte. Kvečjemu to lahko bogati italijanski jezik s krajevnimi narečji, obarvanostjo, kar pa lahko le krepi izrazno moč nacionalnega jezika. Veliki narečni pesniki, kot na primer Biagio Marin, da se omejimo na najbližjega in v teh dneh najmanj citiranega, s svojo poezijo niso krnili italijanščine, kvečjemu so jo v marsičem obogatili z barvitostjo in sočnostjo svojega izražanja. Poleg tega pa je medijska moč italijanščine danes tolikšna (glede na radio, televizijo, vsedrjavne časopise, tednike in mesečnike, na knjige in filme), da je skromne jezikovne pravice manjšin (tudi ko bi bile raztegnjene na dialekte) ne bi mogle okrniti. Nevarnost za italijansko jezikovno in kulturno identiteto prihaja od druge: od moči in prodornosti ameriške kulturne industrije, ki lahko nevarno načne manj pronicljivo italijansko in sploh evropsko kulturno industrijo.

Pa tudi dejstvo, da se v Italiji dober zakon čestokrat spremeni v zlo, je težko sprejemljivo kot argument proti zaščiti. Ali naj bi zaradi kronične neučinkovitosti italijanske države zaustavili vse reforme, dokler ne bo državna struktura preosnovana in spremenjena v učinkovit in brezhiben stroj?

Korenine zla so drugačne, paranje italijanskega družbenega tkiva ima drugačne vzroke. In tega ne bo zavrlo dejstvo, če bodo jezikovne skupine - tudi take, ki govorijo morda že mrtve jezike - imele nekaj jezikovnih pravic ali ne. Res pa je tudi obratno: še tako trdna, zakoreninjena in trdna kulturna in jezikovna identiteta ne bo rešila Italije, če nacija ne bo našla v sebi dovolj kulturne in politične moči, da reformira državo in moralizira politično in javno življenje.

VOJMIR TAVČAR

Vecchietove inovacije v lesorezu

Sedanjšega likovnega gosta v ljubljanskem razstavišču ZDSLU Franka Vecchietta poznajo mnogi slovenski likovni umetniki in tudi del naše umetnostne publike kot dejavnega vodjo galerije pri slovenski Tržaški knjigarni. Sicer pa je Franko Vecchiet tudi zanimiv ustvarjalec tako v grafiki kot v tridimenzionalnih likovnih zasnovah.

Prerez njegovega grafičnega dela zadnjih sedmih, osmih let, razstavljen tokrat v Ljubljani, nam predstavi izjemno občutljivega umetnika, ki - kar je dandanes že zelo redko - posveča svoje raziskovalne, inovativne in ustvarjalne napore lesorezu: resda za nekaterimi modernimi intervencijami in prilagoditvami, vendar v osnovi le tej, najstarejši grafični tehniki. Naj kar takoj povemo - iz lesoreza, nekoč značilnega trdega posrednika oblikovalne zamisli, je naredil povsem sodobnega posrednika povsem sodobne grafične estetike in hkrati individualne poetike. Izoblikoval je svojsko strukturo brez sleherne povezave z "odslikavno" resničnostjo ali kakršnokoli "literaturo". To so, širše pojmovano, abstraktni ploski organizmi, polni draži drobnih vzorov, prelivanja njihovih gostot, ritmov, ploskovnih napetosti in izredne, prav pretrajane barvnotonske uglasenosti.

Z vsemi temi sredstvi in prijemi, tehnično vselej izbrušenimi, vam Vecchiet posreduje svojo estetsko intimno, za katero je izoblikoval osupljivo dorečen grafični posredniški jezik, ki je njegov in slovenski in mednarodni in omogoča široko komunikacijo na visoki ravni. (Ponatis iz Dela)

JANEZ MESESNEL

Od torka v Rossettiju Fassbinderjeva drama

»Svoboda v Bremnu«

Ime in priimek: Rainer Werner Fassbinder. Že to evocira v zavest človeka samosvoje prisposobe, ki so vezane na Evropo in Nemčijo takoj po letu 1968, na »obdobje svinca« in terorizma, na »izven« skupine, ostro kritiko meščanstva in kapitalizma, skratka, na izpostavljenost in radikalne lege, ki jih je Fassbinder vnašal v svoje dramske tekste, režije, predelave, igre v čudnih gledaliških prostorih, v svoj teatrski atelje in nenazadnje v film. Z vsem tem je Fassbinder takrat šokiral in fascinaliral kulturni svet, naletel na odpor in redka odobravanja, bil glasnik dobe, ki je zaradi svoje protislovnosti, nič, izgubljenih iluzij in neoprijemljive utopije med najbolj zapletenimi tega stoletja. Ob vseh teh trdih tematikah, ki jih je avtor-režiser prinašal na oder in filmsko prizorišče, izstopa tudi usoda ženske v takratni in prejšnjih družbah. Ženska, ki išče svoja obzorja svobode, ki se nauči govorice moških, a z njimi ne more komunicirati, ženska, ki je v mišljenju moškega le objekt in nikdar ustvarjalna entiteta.

Tudi drama »Svoboda v Bremnu«, ki jo ta čas igrajo v gledališču Rossetti (premierra je bila v tork), govori o tem. Okrog lika Geesche Gottfried je Fassbinder ustvaril »meščansko tragedijo«: nekaj skope scenografije, do skrajnosti sintetičen dialog, religiozna pesem, ki obsesivno označuje postaje ženske na poti k nemožni svobodi. Da bi dosegla vsaj privid svobode, mora ta ženska ubijati, svojo »svobodo« pa najde le na vislicah.

Fassbinder je vzmet za svojo dramo dobil v konkretnem dogodku iz leta 1830, ko je vrhovno sodišče v Bremnu obsodilo na smrt Geesche Gottfried, saj jo je spoznalo za krivo (in to ni bilo niti težko) zastrupitve okrog petnajstih ljudi, večinoma najozbiljših sorodnikov (očeta, mož, sinov, brata, itd.). A kaj jo je privedlo do statusa morilke? Fassbinder ugotavlja, da velika potreba po ljubezni in uveljavljanja same sebe, kar so ji moški onemogočali, saj »ženska ne zmore misliti, niti aktivno delovati, niti ljubiti«.

Stalno gledališče iz Bocna je v režiji Marca Bernardija sledilo tej Fassbinderjevi povedni noti neizprosno, brez vsakršnih olepšav ali poetičnih letov, skrajno didaskalično in skoraj moteče izpovedno. Vendar stopnjevalno, čeprav malce naivno-ironično-groteskno, v nepresenetljiv konec, ki pa v gledalca ne pušča sledov obsodbe ženske, ki je morila, nasprotno, v človeku

Giovanni Sorenti in Patrizia Milani

je solidarnost z življenjsko usodo, ki ji je bila onemogočena sprostitev erotično-ljubzenskih in aktivnih energij. V tem smislu je vodila igro tudi Patrizia Milani, ki je posebej glavnemu liku in ga razvila od tihe vdanosti do neizprosnega morenjenja. Najprej z bolestinimi kriki in obotavljanjem, potem pa s čedalje večjo naslado in zadovoljstvom. V ostalih vlogah, resda ne pretirano izarziti, so nastopili Marco Morellini, Libero Sansavini, Leda Celani, Mario Pachi, Andrea Emeri, Giovanni Sorenti, Enzo Turin, Maurizio Ranieri, Lorena Crepaldi in Luigi Ottoni.

MARIJ ČUK

Tržaško slavistično društvo uresničuje odmevne pobude

Slavistično društvo v Trstu je bilo doslej v navideznem zatišju. Zaradi številnih obveznosti ob začetku novega šolskega leta in polni angažiranosti njegovih članic in članov ob zborovanju Slavističnega društva Slovenije v začetku oktobra v Mariboru, se je odbor uspel sestati šele sredi novembra. Do prve letošnje seje pa je bilo opravljeno veliko dela, predvsem na strokovnem področju, široko in ambiciozno (v zdravstvenem pomenu izraza) pa je zastavljeno delo za tekoče šolsko leto. Če se samo za hip ozremo nazaj, moramo odboru prišteti v dobro izid 5. številke biltena Slavističnega društva v Trstu; nadalje so bile na pristojna odborništva na Pokrajini in Deželi vložene prošnje za prispevke za delovanje, ki so naletele na pozitiven odgovor, kar pomeni, da bo Društvo dobilo iz javnih podpor nekaj denarja, ki bo bistveno pripomogel k uspešnemu delovanju organizacije. Po drugi strani pa je to dokaz, da dragoceno delovanje tržaškega Slavističnega društva ni ostalo neopazno pri tistih forumih, ki so dolžni takim organizacijam zagotoviti vsaj minimalna sredstva za sprotno preživetje.

Udeležba iz Trsta na letošnjem zborovanju slovenskih slavistov v Mariboru je bila glede na razmere številna, predvsem pa zelo kakovostna. Šolsko skrbništvo v Trstu je na pobudo Slavističnega društva tudi samo priporočilo šolam, naj pošljejo svoje profesorje na seminar v Maribor, kar je popolnoma v skladu krajevnega sporazuma, ki predvideva permanentno izobraževanje za slovenske šolnike v Sloveniji. In ta dosežek tržaškega Slavističnega društva ni zanemarljive vrednosti, nasprotno, želeli bi bilo, da bi ga tržaški profesorji čimbolj pogosto obrnili v lastno korist. Slavistično društvo v Trstu je bilo na mariborskem seminarju slavistov prisotno z odličnim referatom prof. Marte Ivašič, v predverju Unionske dvorane pa so tržaški slavisti priredili razstavo učbenikov slovenskih šol v Italiji, ki je vzbudila izjemno zanimanje in bila za kolege iz Slovenije prava poslastica.

Tržaško slavistično društvo je na zborovanju SDS predložilo tudi utemeljitev za imenovanje za častnega člana Slavističnega društva Slovenije prof. dr. Brede Pogorelec, ki je vzgojila cele generacije slovenistov in ima največ zaslug za akcijo Slovenščina in javni rabi, t.j. strokovno-političnega gibanja

za kultivirano slovensčino in jezikovno zavest kot temeljna pogoja slovenske samobitnosti. Načrti Slavističnega društva v Trstu pa so dokaj obsežni. V prvi vrsti bi radi opozorili na tekmovalne zamejce, in sicer na temo, ki je še posebej dražljiva in zanimiva. Posvečena je življenju, vzgoji in izobraževanju v dvojezičnem okolju. Naši učenci in študentje imajo v tem smislu bogate izkušnje, zato bi bila zaželjena kolikor se da številna udeležba. Društvo si tudi prizadeva, da bi bilo delo mentorjev za Cankarjevo nagrado vključeno v sklad za stimulacijo (premio incentivanete). Nadalje bodo tržaški slavisti v tekoči sezoni predstavili nekaj strokovnih in literarnih novosti, med drugim tudi Miklošičevo korespondenco; to je knjiga, ki jo je napisala dr. Katja Šturm-Schnabl z Dunaja in je bila v Sloveniji ocenjena kot kulturni dogodek.

Na sporedu bosta tudi dve strokovni predavanji, eno od teh naj bi potekalo na osnovi ankete, ki jo bo Slavistično društvo izvedlo med tržaškimi šolniki, da bi se lahko približalo njihovim željam in strokovnim potrebam. V tekočem šolskem letu bosta izšli še dve številki Biltena. Spomladi bi moral biti tradicionalni literarni večer.

Največ dela in moči pa bo moral odbor Slavističnega društva vložiti v tretjo izvedbo Primorskih slovenističnih dnevov, kajti letos je vrsta na tržaških slavistih. Glavna tema bo Bartol in njegov Alamut, podtema pa se bo dotikala jezikovnih problemov Slovencev v Italiji. Tretji primorski slovenistični dnevi bodo potekali predvidoma marca na Opčinah. Prijave za referate zbira Slavistično društvo do sredine decembra, do konca februarja pa morajo biti referati izgotovljeni.

Ob vsem tem ne smemo pozabiti, da poteka letos 20 let, odkar je bilo ustanovljeno Slavistično društvo v Trstu. Odbor namerava obletnico obeležiti in ob tej priložnosti izdati jubilejni zbornik. Ostala prizadevanja odbora pa bodo veljala naporom, da bi med Društvom in šolo dosegli večjo in trdnejšo povezanost z željo, da bi na vsaki šoli imelo Slavistično društvo poverjenika, in pa oživitvi družabnih dejavnosti, med drugim tudi z udeležbo na sugestivnem popotovanju od Litije do Čateža v duhu znamenitega Levstikovega potopisa. (ris)

Na prvem srečanju v prvi polfinalni skupini nogometnega pokala prvakov Sampdoria kot prerrojena proti C. zvezdi

Na ženskem nogometnem SP Finale bo izenačen

POKAL PRVAKOV

SAMPDORIA - CRVENA ZVEZDA
2:0 (1:0)

STRELCA: Mancini v 8', Vialli v 74'.
SAMPDORIA: Pagliuca, Mannini, Katanec, Pari, Vierchowod, Lanna, Lombardo, Cerezo (v 84' Invernizzi), Vialli, Mancini, I. Bonetti.

CRVENA ZVEZDA: Milojević, Radinović, Vasiljević, Jugović, Nedeljko, Najdoski, Stosić, Ivić (v 68' Jovanović), Pančev, Ratković, Mihajlović.

SODNIK: Biquet (Fr.). KOTI: 3:2 za Sampdoria. OPOMIN: Najdoski, Radinović, Mihajlović, I. Bonetti. GLEDALCEV: 30 tisoč.

GENOVA — Sampdoria se v mednarodni areni spremeni Kar čez noč pozabi na prvenstvene tegobe, kjer se v svojstvu prvaka nahaja v... »coni B«, pozabi na svojo slabo igro ter z nastopi, ki spominjajo na lanske nezadržni Boškovičev stroj, naravnost »melje« naprotnike. Pač običajna Stevensonova zgodba o dr. Jackyllu in mr. Hydeu...

Tokrat jo je na izredno važnem srečanju polfinalne A skupine pokala evropskih prvakov skupila nič manj kot Crvena zvezda, ki se tudi na mednarodnem prizorišču spremeni, saj je med drugim nosilka evropskega naslova in v tej konkurenci še ni izgubila tekme več kot deset let!

Sampdoria je sinoči igrala odlično, fantazično, poletavno, požrtvovalno in ponižno, resnici na ljubo pa je treba dodati, da sta oba gola padla po grobi napaki mladega vratarja Milojevića in sploh celotne beogradske obrambe. Poleg tega je Crvena zvezda igrala brez svojih treh ključnih igralcev in sicer Belodedića, Lukića in celo odličnega

Savičevića, za katerega trdijo, da ga je že odkupil Milan ali kak drugi italijanski klub.

Vsi igralci Sampdorie so igrali nad svojim običajnem povprečjem, najboljši na igrišču pa je bil tolikokrat kontestirani kapetan Mancini, ki je med drugim dosegel prvi gol sicer s sodelovanjem branilna Nedeljkovića (na sliki AP) in, kot rečeno, zbezanega vratarja.

Domačini so po doseženem голу na začetku srečanja še naprej vztrajno napadali, kot da bi bil izid izenačen, podvojili pa proti koncu tekme z Viallijem, ki je zelo lepo »ujel« 50-metrsko Mancinijevo podajo ter streljal proti vratom: Milojeviću se je žoga praktično izmuznila iz rok... Po drugem голу so vsi le čakali zaključek tekme, katero so protagonisti odigrali na zelo visokem nivoju.

SKUPINA A

IZIDA 1. KOLA

Anderlecht - Panathinaikos 0:0
Sampdoria - Crvena zvezda 2:0

LESTVICA

Sampdoria	1	1	0	0	2:0	2
Anderlecht	1	0	1	0	0:0	1
Panathin.	1	0	1	0	0:0	1
C. zvezda	1	0	0	1	0:2	0

PRIHODNJE KOLO (11.12.)

Crvena zvezda - Anderlecht, Panathinaikos - Sampdoria.

SKUPINA B

IZIDA 1. KOLA

Barcelona - Sparta Praga 3:2
Dinamo Kijev - Benfica 1:0

LESTVICA

Barcelona	1	1	0	0	3:2	2
Dinamo	1	1	0	0	1:0	2
Sparta	1	0	0	1	0:1	0
Benfica	1	0	0	1	2:3	0

PRIHODNJE KOLO (11.12.)

Sparta Praga - Dinamo Kijev, Benfica - Barcelona.

POKAL UEFA

(prve tekme osmine finala)

STEAU - GENOA 0:1 (0:1)

STRELEC: Skuhrvay v 21'.
STEAU BUKAREŠTA: Stingaciu, Cristescu, Ungureanu, Mirea, Gilca, Bucur, Vladoiu (v 60' State), Dumitrescu, Popa, Panduru, Stan.

GENOA: Berti, Torrente, Branco (v 86' Fiorin), Eranio, Caricola (v 64' Ferroni), Collovati, Ruotolo, Bortolazzi, Aguilera, Skuhrvay, Onorati.

SODNIK: Aladren (Šp.); GLEDALCEV: 20 tisoč.

BUKAREŠTA — Če ne bo prišlo do kakšnega presenečenja v povratnem srečanju, si je Genoa z zmago v Bukarešti zagotovila uvrstitev v četrtfinale pokala UEFA. Prav na veliko previdnost pa je po tekmi opozarjal trener Genoe Bagnoli: »Prvenstvo je ena stvar, pokali so druga, ne smemo si delati utvar, da imamo kvalifikacijo že v žepu. Prepričan sem, da nam bodo Romuni delali težave na Marassiju, saj so solidna ekipa.«

Genoa si je včerajšnji uspeh povsem zaslužila. Potem ko je zaustavila uvodne napade domačinov, je s Skuhrvayjem povedla, si pripravila še nekaj priložnosti (najlepšo je imel Aguilera) in se v začetku drugega polčasa znova dobro držala pred vnovičnim navalom Romunov. Kot je povedal trener Steaue, pa je njegova ekipa še mlada, nabira si izkušnje, svojo pravo vrednost naj bi pokazala šele čez dve leti. Pri Genoi seveda upajo, da se bodo njegove besede uresničile...

AEK ATENE - TORINO 2:2 (1:2)
STRELCI: Batista v 21', Casagrande v 33', Bresciani v 36', Šabanadžović v 72'

AEK ATENE: Minou, Kutulas, Karajannis, Stamatīs (v 73' Alexandris), Šabanadžović, Papaioannu, Karagiozopoulos, Saveski, Dimitriadis, Batista, Savidis.

TORINO: Marchegiani, Bruno, Policano, Fusi, Annoni, Cravero, Scifo (v 88' Cois), Casagrande (v 79' Sordo), Bresciani, Martin Vasquez, Venturin.

SODNIK: Schmidhuber (Nem.); OPOMIN: Fusi, Karagiozopoulos, Policano, Bresciani; GLEDALCEV: približno 32 tisoč.

ATENE — Igralci Torina so se zelo bali gostovanja na tradicionalno »vročem« igrišču v Atenah, končni izid 2:2 pa jih navsezadnje ne nagrajuje povsem, saj so bili boljši nasprotnik. Torino je namreč na začetku srečanja povsem nadigral AEK, slednji pa je do cela nepričakovano dosegel prvi zatek.

Vendar pa sta dva povsem enaka gola Casagrandeja in Brescianija med 33. in 36. minuto popolnoma spremenila potek srečanja. Domačini so namreč z izredno težavo izenačili in se sedaj zavedajo, da jim na povratnem srečanju v Turinu ne bo lahko. To je tudi priznal trener AEK, nekdanji jugoslovanski as Bajević.

OSTALI IZIDI OSMINE FINALA

Swarovski Tirol (Av.) - Liverpool (Angl.) 0:2.

BK 1903 Kopenhagen (Dan.) - Trabzonspor (Tur.) 1:0.

Gand (Bel.) - Dinamo Moskva (SZ) 2:0.

Hamburg (Nem.) - Sigma Olomuc (ČSFR) 1:2.

Neuchatel Xamax (Švi.) - Real Madrid (Šp.) 1:0.

Osasuna Pamplona (Šp.) - Ajax (Niz.) 0:1.

Povratna srečanja bodo 11. decembra.

mladinski nogomet na goriškem

Zaradi slabega vremena in skoraj povsem neuporabnih igrišč so minuli teden na Goriškem odigrali bolj malo nogometnih tekem v mladinskih prvenstvih. Pod streho so sparvili le srečanja med naraščajniki in pa nekaj zaostalih tekem med najmlajšimi.

NARAŠČAJNIKI

JUVENTINA - AZZURRA 6:0 (1:0)
STRELCI za Juventino: Brumatti (3), Gallo, Zanier in Ripa.

JUVENTINA: Pavo, Scimone, Todde, Florenin, Zanier, Trampuš, Brumatti, P. Gergolet, Gallo, D. Gergolet, Ripa (Montanari, Černigoj, Ambrosi)

Proti zadnjevrščeni enajsterici Azzurre, Juventina tokrat res ni imela prehudega dela. Naši so bili vseskozi v premoči in sodeč po igri in priložnostih, bi moral končni izid biti precej višji. V prvem polčasu so Štandrežci sicer le enkrat spravili žogo v mrežo, čeprav so si ustvarili in zamudili 5-6 priložnosti za zadetek. Vse zamujeno pa so z obrestmi nadoknadili v drugem delu igre. Spominimo, da so mladi Štandrežci v zadnjih dveh tekmah zabili kar 13 golov, v prvih petih kolih pa le 5. V prihodnjem kolu Juventina gostuje v Škocjanu ob Soči pri istoimenskem moštvu. Tekma bo v nedeljo, 1.12.1991, ob 10.30.

OSTALI IZIDI 10. KOLA: Natisone - S. Michele 3:1, Lucinico - S. Canzian 3:1, Pro Romans - Real Isonzo 5:0, Aris - Muggesana 3:1, Pro Gorizia - S. Sergio 3:0, Staranzano - Pieris 0:0.

LESTVICA PO 10. KOLU: Pro Gorizia 18, S. Sergio 16, Pro Romans 15, Pieris 14, San Canzian 10, Staranzano 10, Natisone 10, Muggesana 9, Juventina 8, Lucinico 7, Aris 5, Real Isonzo 4, Azzurra 3, S. Michele 3.

NAJMLAJŠI

SOVODNJE - ISONTINA 0:2 (0:2)
SOVODNJE: Peric, Ožbot, Pahor, Tomšič, Pisk, Farra, Devetak, Rassu, Petejan, Prinčič, Figelj.

Sovodenci so tokrat igrali bolje, o čemer pričča tudi končni rezultat. Naši so imeli tudi več lepih priložnosti, ki pa jih niso znali primerno izkoristiti. Akcije so preudarno gradili, vendar v končnici napada niso bili dovolj zbra-

PEKING — Reprezentanci ZDA in Norveške sta se uvrstili v finale ženskega svetovnega nogometnega prvenstva, ki se odvija na Kitajskem. Igralke ZDA so bile tudi tokrat nezadržne, saj so kar s 5:2 izločile prvega favorita za osvojevanje naslova, Nemčijo. Američanke so osvojile vse tekme na tem SP, vsakič pa so dosegle najmanj štiri gole. Tudi tokrat se je izkazala napadalka Michelle Akers-Stalhl, ki je do sedaj dosegla že osem zadetkov. Tekmo si je ogledal tudi slaviti Pele.

Tudi drugo polfinalno srečanje je bilo »samogovor« ene same ekipe, v tem primeru Norveške, ki je pregazila svoje sosede Švede. Slednje so povedle že v 6. minuti, vendar so nasprotnice takoj izenačile z enajstmetrovko ter v drugem delu igre dosegle še tri zadetke.

Finalno srečanje bo v soboto, favorita pa v bistvu ni. Američanke so morda boljše, vendar pa ne bi smele podcenjevati svojih nasprotnic, ki so med drugim izločile sicer močno italijansko reprezentanco.

Šest diskvalificiranih

MILAN — Disciplinska komisija italijanske nogometne zveze je v A ligi za eno kolo diskvalificirala šest igralcev in sicer: Eranija (Genoa), Cornacchio (Atalanta), Signorija (Foggia), Brescianija (Torino), Baiana (Foggia) in Kohlerja (Juventus).

Nadalje je bil pomožni trener Fiorentine Cazzaniga izključen do 9. decembra.

Bliza se primorski derbi

KOPER — V preloženih tekmi 19. kola slovenske nogometne lige sta se včeraj v Ajdovščini domače Primorje in Belvedur Izola razšla pri nedoločnem izidu 1:1. Izola se je tako vodilnemu Mariboru približala na dve točki, toda do konca ima tekmo manj, saj je v nedeljo prosta. Pred predzadnjim kolom ima Maribor 29 točk, Belvedur Izola 27, Olimpija in Živila Naklo po 26, Koper 24, Vožila 23 itd.

Na Koprščini pa je izjemno zanimanje za nedeljsko gostovanje Kopra v Novi Gorici. Napovedanih je kar pet avtobusov, da o posameznikih, ki se bodo s svojimi avtomobili podali v Novo Gorico, niti ne govorimo. Računajo, da bo rumeno-modre spodbujalo na novogoriškem stadionu več kot 500 navijačev.

V obeh taborih so optimistično razpoloženi in napovedujejo odprto igro. Seveda se enajsterici dobro poznata, zanimivo pa je še, da bodo v enajsterici Gorice nastopili trije bivši igralci Kopra in sicer Breznikar (prvi strelec lige) Smajič in Zupan. (Kreft)

Predstavili ekipo MZSTE

Sinoči so v Gregorčičevi dvorani v Trstu predstavili meddržtevno zamejsko smučarsko tekmovalno ekipo MZSTE. Večer je uvedel predsednik TO ZSSDI Livij Valenčič, za njim pa je načelnik smučarske komisije pri ZSSDI predstavil delovanje tekmovalcev ter jih posamezno predstavil.

Demonstrator Dušan Videmšek je predstavil tehnično plat, nato pa so predstavniki MZSTE odgovarjali na vprašanja res številne publike in prisotnih časnkarjev. O večeru bomo še poročali.

V prvih srečanjih osmine finala Koračevega pokala

Danes v Trstu Zadar - Benetton

V košarkarskem pokalu so na vrsti srečanja osmine finala, ki potekajo v štirih skupinah. Večino tekem so odigrali sinoči (žal vseh rezultatov do zaključka dela v redakciji nismo dobili), srečanje med Zadrom in Benettonom (skupina D) iz Trevisa pa bo danes v Trstu (prodaja vstopnic v tržaški športni palači se bo pričela ob 18.30).

SKUPINA A

SCAVOLINI - AEK ATENE 96:65 (43:33)

SCAVOLINI PESARO: Workman 22, Gracis 17, Magnifico 19, Boni 10, Daye 6, Zampolini, Costa 7, Grattoni 15.

AEK ATENE: Galakteros 8, Patavoukas 16, Passararodov 1, Katsikaris, Lanes 2, Pioukas, Podaras, Jordan 13, Koudourakis 5, McKinney 18.

SODNIKA: Gregor (Av.) in Kleensnyder (Niz.); PM: Scavolini 14:23, AEK 4:8; 3 TOČKE: Scavolini 4:9 (Workman 2:5, Magnifico 1:1, Daye 0:1, Grattoni 0:1), AEK 11:25 (Galakteros 2:5, Patavoukas 4:7, Lanes 0:1, Podaras 0:2, Koudourakis 1:2, McKinney 4:8); PON: nihče; GLEDALCEV: 4 tisoč.

PESARO — Scavolini je zmagal zlahka, saj je atenski AEK dokaj skromna ekipa, v kateri sta nekoliko izstopala le McKinney (bivši Fabriano) in pa mladi, obetavni Patavoukas.

Hapoel Aminach (Izr.) - Racing Pariz (Fr.) 92:91

SKUPINA B

IL MESSAGGERO - ZARAGOZA 97:72 (49:30)

IL MESSAGGERO: Mahorn 10, Baragna, Croce, Fantozzi 15, Premier 13,

Avenia 2, Nicolai 21, Radja 27, Attruia 9.

ZARAGOZA: Alvarez 5, F. Arcega 13, Bosch 5, Andreu 10, J.A. Arcega 8, Aldama 2, McQueen 15, Anderson 14.

SODNIKA: Giohalis (Gr.) in Rak-hczy (Pol.); PM: Il Messaggero 27:32; Zaragoza 23:32. TRI TOČKE: Premier 3, Nicolai 4, Fantozzi 1, F. Arcega 1, J.A. Arcega 2. PON: Croce (30), Andreu (37), Attruia (39).

RIM — Domačini so povedli že od vsega začetka, tako da ni bil končni rezultat nikoli v dvomu. Problem je bil le, s kolikimi točkami bodo zmagali Radja in tovariši. Najboljša med domačini sta bila Radja in Nicolai, sodnik pa je bil nekoliko »domače«, kar pa ni vplivalo na potek tekme.

SKUPINA C

HAPOEL TEL AVIV - CLEAR 104:94

Po zmagi na zadnjem avtomobilskem rallyju sezone v Veliki Britaniji Juha Kankkunen se je vpisal v zgodovino

HARROGATE (Velika Britanija) — Finski pilot Juha Kankkunen se je vpisal v zgodovino pilotov rallyja. Po zmagi na tekmi v Veliki Britaniji si je namreč zagotovil svoj tretji svetovni naslov (prvič leta 1986 s peugeotom, drugič leta 1987 z lancio), kar doslej ni uspelo še nikomur. Od leta 1979, ko so ustanovili svetovno prvenstvo pilotov rallyja, sta ga po dvakrat osvojila le Rohrl in Biasion, prvi pa je dirke opustil pred šestimi leti, a drugi ni več tako briljanten kot pred časom. Veliki poraženec letošnjega prvenstva je Španec Sainz, lanski zmagovalček, ki je bil tudi letos na najboljši poti, da osvoji končno zmago, vendar je imel nekaj smole na zadnjih dirkah, bil je pod hudim pritiskom Lanciinih pilotov, a za sabo ni imel prave ekipe.

Vrstni red: 1. Kankkunen - Piironen (lancia delta) 5:46'43"; 2. Eriksson - Parmander (mitsubishi galant) po 2'52"; 3. Sainz - Moya (toyota celica) 6'; 4. Salonen - Silander (mitsubishi galant) 8'51"; 5. Vatanen - Berglund (subaru legacy) 10'07".

Končni vrstni red pilotov (po 14 dirkah): 1. Kankkunen (lancia) 150; 2. Sainz (toyota) 145; 3. Auriol (lancia) 101; 4. Biasion (lancia) 69; 5. Eriksson (mitsubishi) 66.

Končni vrstni red avtomobilskih hiš (po 10 dirkah): 1. Lancia 137; 2. Toyota 128; 3. Mitsubishi 62; 4. Ford 54; 5. Mazda 44; 6. Subaru 42.

Letošnji svetovni prvak Kankkunen s svojo lancio (AP)

Mednarodni lokostrelski turnir v nedeljo v Gorici Tekmovanje povsem uspelo

V nedeljo je bil v telovadnici Kulturnega doma v Gorici 6. dvoranski mednarodni turnir, ki ga je priredila lokostrelska sekcija kulturno-rekreativnega društva Naš Prapor iz Pevme. Tekmovanje je povsem uspelo, saj se je prirediteljem odzvalo skupno kar 85 tekmovalcev iz Italije, Slovenije in Hrvaške. Nastopali so predstavniki skupno 11 društev, med temi je bilo kar šest slovenskih in eno hrvaško, z Reke. Svoje sposobnosti so prikazali tudi člani domačega društva in tržaške Zarje. Tekmovali so v ciljanju iz razdalje 18 metrov. Med našimi so se najbolj odrezali Zdenka Ferlat (Naš prapor), Tamara in Katerina Raseni ter Marko Metlika (vsi Zarije).

ČLANI (prosto): 1. Herik Candotti (AT Chizzoli) 569 točk, 2. Claudio Bossi (ASCAT) 558, 3. Bruno Stocco (Isonzo) 553, 5. Alessandro Raseni (Zarja) 551.

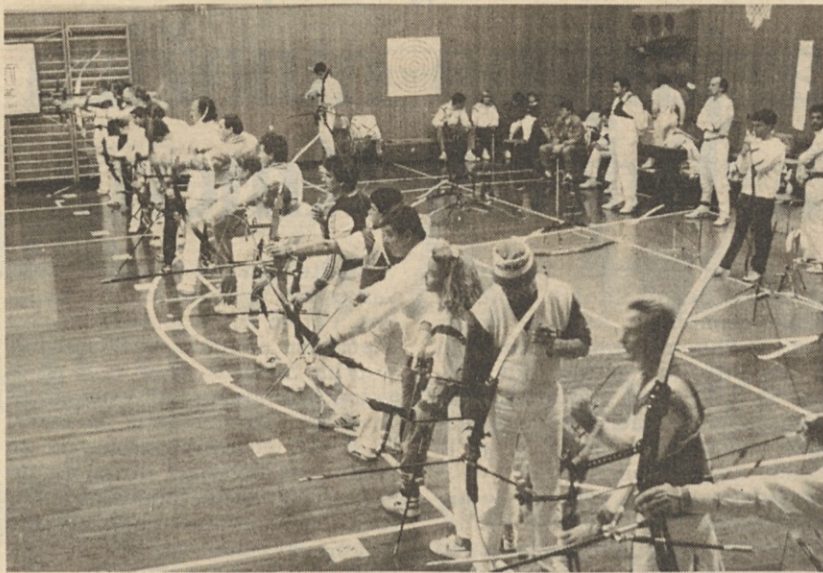
ČLANICE (prosto): 1. Zdenka Ferlat (Naš prapor) 523, 2. Anna Carnielli (Videm) 465, 3. Nika Hribernik (LK Ankaran) 420, 4. Francesca Saher (Naš prapor) 290.

MLADINCI (prosto): 1. Ermanno Bozzini (Isonzo) 548, 2. Bogdan Stopar (Zarja) 541, 3. Boris Lutman (Naš prapor) 503.

MLADINKE (prosto): 1. Tamara Raseni (Zarja) 520.

NARAŠČAJNIKI (prosto): Matteo Bisiani (Isonzo) 563, 2. Davide Miatello (Isonzo) 536, 3. Roberto Munut (Krmn) 528, 4. Moreno Granzotto (Zarja) 522, 7. Marko Devetak (Naš prapor) 397.

NARAŠČAJNICE (prosto): 1. Stefania Morini (Krmn) 502.

DEČKI (prosto): 1. Marko Metlika (Zarja) 493, 2. Michele Bolzicco (Krmn) 478, 3. Lorenzo Costantini (Krmn) 469.

NAJMLAJŠI: 1. Katja Raseni (Zarja) 476, 2. Matej Marcen (LK Moste) 386, 3. Lorenzo Quintana (UGG) 360.

Tekmovali so tudi v instinktivnem in compound sistemu ciljanja. Najboljši so bili Maks Mužnik (LK Tolmin) 506, Jelka Povše (LK Kamnik) 408, Jože Javornik (LK Kamnik) 439, Dušan Korički (LK Ljubljana) 575 in Maja Kosem (LK Ankaran) 522.

V ekipnem tekmovanju so dosegli sledeče rezultate:

MOŠKI (instinktivno): 1. Tolmin 1500.

MOŠKI (prosto): 1. ASCAT (Trst) 1637, 2. Isonzo (Gorica) 1631, 3. Il Falcone (Tržič) 1592, 4. Tolmin 1565, 5. Rijeka 1532.

MLADINCI MEŠANO: 1. Isonzo (Gorica) 1647, 2. Zarja 1583, 3. Krmn 1530, 4. Naš prapor 1368, 5. Piave (Belluno) 1364. (F.S.)

Na sliki (foto Čubej): z nedeljskega tekmovanja v Kulturnem domu v Gorici.

V soboto start ženske rokometne C lige Tudi krasovke

V soboto, 30. novembra, se bo začela tekmovalna sezona tudi za Krasove rokometnice.

Naše bodo letos tretje leto zaporedoma nastopale v prvenstvu C lige, saj so si lani le za las v play-offu pripravile možnost napredovanja v višjo ligo. Vendar v Krasovem taboru so bili s končno uvrstitvijo nadvse zadovoljni, saj niso niti zdaleč pričakovali tako dobrih rezultatov in še posebno takega napredka v igri v primerjavi s prejšnjo sezono. Krasovke se torej v zgonski telovadnici vestno pripravljajo na prvenstvo že tri mesece, in sicer od prvih dni septembra. Dekleta so letos začela trenirati, kljub temu da je bilo do zadnjega odprto vprašanje v zvezi z vpisom v prvenstvo. Pomanjkanje sponzorja bi torej kmalu povzročilo razpad edine naših ženske rokometne ekipe. Pri tem pa moramo poudariti, da problem še vedno ni rešen, saj si začasno igralke same s pomočjo društva, krijejo stroške. Le-ti so nedvomno za mlada dekleta obremenjujoči, saj znašajo poleg stroškov za vpis v prvenstvo, za gostovanja, za osebno zavarovanje, tudi globo treh milijonov lir federaciji, kajti po novih predpisih, članska ekipa lahko nastopa brezplačno v prvenstvu le, če ima za sabo mladinsko skupino. S finančnega vidika torej Krasovim rokometnicam letos ne manjka težav, tako da sploh ne vedo, če jim bo uspelo izpeljati prvenstvo do konca. Vsekakor bi bilo zares žalostno, da bi naša ekipa propadla prav sedaj, in sicer v trenutku, ko zanimanje za roket vidno narašča. Letos se je namreč v ekipo vključilo kar deset novih obetajočih igralok, tako da bi glede na skupno število, pri Krasu lahko sestavili celo tri ekipe.

Treningov, ki jih kot prejšnja leta vodi Konrad Božjeglav, izkušen trener iz Sežane, se dekleta udeležujejo polnoštevilno in sadovi resnega dela se že bistveno opazajo v vseh elementih igre. Igralke so doslej pokazale veliko dobre volje in prizadevanja, tako da so pogoji za delo optimalni. Poleg tega so naše preve-

rile lastne moči tudi na številnih prijateljskih srečanjih, in to v glavnem z drugoligaškim Cividinom in z Gonarsom, ki tekmuje v isti skupini kot krasovke.

Da bi natančneje poizvedeli o ciljih Krasove ekipe, smo se obrnili do kapetanke Dolores Ferluga, o kateri lahko upravičeno trdimo, da bo ena izmed protigonist tega prvenstva. »Mislim,« pravi Ferluga, »da je v tem trenutku nivo igre naše ekipe več ali manj na enaki ravni kot lansko leto, a se bo po mojem mnenju, v kratkem bistveno izboljšal. S treningi so letos zaradi številne okrepitve bolj kvalitetni in zato tudi igralke same dokazujemo veliko več volje do dela. Pri tem pa ne smemo prezreti dejstva, da je letos ekipa prikrajšana kar za dve ključni igralki, in sicer za Naturalovo in Siemeonejevo, vendar že opazam med novimi igralkami nekaj zares perspektivnih. Torej glede na vse to, predvidevam, da se bomo uvrstili na zgornji del lestvice, ter upam, da si bomo tudi letos izborile pravico do nastopanja v play-offu.

POSTAVA

CALZI Clara	1972	172	v
KRALJ Irina	1969	178	v
BIZJAK Vesna	1968	171	v
ZITTER Caterina	1972	166	zi
FERLUGA Dolores	1968	173	zi
MARZETTI Teresa	1972	166	zi
LUPINC Lara	1972	165	zi
OBAD Alenka	1970	175	zi
MILKOVIČ Erika	1978	170	zi
MARZETTI Caterina	1968	167	k
KERMEC Tanja	1973	165	k
FERLUGA Valentina	1976	168	k
SIRK Alenka	1972	170	k
UKMAR Tanja	1970	171	k
COLJA Katja	1969	175	kn
FOSCHINI Katja	1972	172	kn
CROCIATI Nataša	1973	170	kn
DESTRI Valentina	1975	167	kn

Trener: BOŽJEGlav Konrad

SPORED TEKEM

1. KOLO: 30.11. ob 18. uri: Fregova - Kras; 2. KOLO: 7.12.: Kras - Colletti; 3. KOLO: 15.12.: Sanfior - Kras; 4. KOLO: 21.12.: Kras - Gonars; 5. KOLO: Kras prost. (Tanja)

V slovenskem derbiju deželnega mladinskega košarkarskega prvenstva Kontovel premagal drugo Borovo postavo

KONTOVEL - BOR RADENSKA B 107:92 (56:47)

KONTOVEL: Ban 2 (0:1), Budin 23 (1:1), Rebula 20 (9:10), Gulič 10 (2:4), Pavlica 14 (1:1), Hmeljak, Danieli 3 (1:3), Kralj 4, Vodopivec 4 (2:2), Gregori 22 (1:2), Turk 5 (1:2).

BOR RADENSKA B: Giacomini, Galoppin 6 (2:3), Filipič 7 (3:8), Bandi, Possega 23 (7:9), Grbec 4 (0:2), Bajc 9, Tomšič 14 (5:7), Baitz, Samec 23 (2:5), Križmančič 6 (2:4).

TRI TOČKE: Gregori 3, Pavlica, Rebula, Tomšič, Samec in Bajc po 1.

V prvem letošnjem slovenskem derbiju med Kontovelom in drugo Borovo postavo so slavili prvi, in to po ne izredni košarkarski predstavi. Obe ekipi sta namreč precej grešili, tako da so morda gledalci ostali nekoliko razočarani nad prikazano igro. Mednovi varovanci so po bliskovitem začetku (16:8) vidno popustili. Z druge strani so borovci pridno izkoristili trenutno krizo domačinov ter sredi prvega polčasa prvi povedli (27:26). Nekaj časa je bil izid v ravnovesju, nakar je sodnik sicer nehoti skuhal svojo ter dosodil nepravilno tehnično napako Borovi klopi, kar je vplivalo na končno razliko ob polčasu.

V nadaljevanju so Kotnovelci stopili na igrišče bolj motivirani in zbrani ter zadali borovcem delni izid 12:2. Vendar Martinjevi varovanci niso popustili ter pet minut pred koncem znižali

razliko na 9 točk. Kontovelova obramba je ponovno šepala, vsekakor so se igralci potrudili le toliko, da so ohranili vodstvo vse do končnega žvižga.

(A. PAVLICA)

Primorska liga

Visoka zmaga Jadrana ZSSDI

ALPKOMERC - JADRAN ZSSDI 49:89 (14:45)

JADRAN ZSSDI: Rustja 2 (0:5), Spadoni 6, Jogan 18 (4:6), Spacal 2, Uršič 8, Škrk 8, Oberdan 20 (6:10), Pozar 11 (1:3), Taučer 14. Trenerja: Vascotto in Vremec.

Selekcija Jadrana ZSSDI je v 3. kolu Primorske košarkarske lige za letnike 1977 v Tolminu zlahka premagala domačo postavo, ki je bila mlajša in nezkušena.

Že iz uvodnih potez je bila očitna premoč naših predstavnikov, ki so si kaj kmalu priigrjali zanesljivo prednost in jo nato stalno večali.

V prihodnjem kolu bo Jadran ZSSDI igral doma (v telovadnici Pristaniških delavcev v Brišičkih) v sredo, 4.12. ob 16.30. (A.V.)

DEČKI

DOM - ACLI RONCHI 46:54 (19:29)

DOM: Cej 12, Primožič, Covi 8, A. Sošol 2, V. Sošol, P. Devetak 6, G. Devetak 11, Mužič 7, Fait, Zanfagnin.

Mladi domovci so proti eni izmed najboljših ekip letošnjega prvenstva povsem zadovoljili. Začeli so sicer zelo slabo, še zlasti v obrambi, kjer so dopuščali nasprotnikom, da so nemoteno metali na koš.

V nadaljevanju so odločneje in požrtvovalneje zaigrali in bili povsem enakovredni nasprotnik. Tokrat so se izkazali Cej in Covi v napadu ter Mužič in Fait v obrambi. (mar)

MINIBASKET

TURNIR ŽIVIO MINIBASKET SANTOS - BOR 37:58 (22:33)

BOR: Pussini 6 (0:2), Smilovich 2 (0:2), E. Hrovatin, A. Hrovatin 16 (2:6), Krečič 16 (2:8), Štokelj 12 (2:2), Floridan 4, Žerjal 2, Strani, Križmančič.

PM: 6:20. SON: 10. Borovi minikošarkarji so le prišli do prve letošnje zmage, kar pa je najbolj razveseljivo, je to, da so se končno zbraliv zadostnem številu, čeprav je večji del igralcev mlajših, kot določa pravilnik za to kategorijo. Naši so pokazali spodbudno skupinsko igro in nekateri so dobro igrali tudi v obrambi. (V. Jogan)

Na sliki D. Križmančiča Krasova postava s trenerjem Božjeglavom

iz planinskega sveta - iz planinskega sveta - iz planinskega sveta - iz planinskega sveta

Pomoč za prizadete ljudi na Hrvaškem

Naši ljudje so se izkazali s svojo dobrosrčnostjo in z velikim čutom razumevanja za potrebe ljudi na Hrvaškem, ki so tako hudo prizadeti zaradi dramatičnih vojnih razmer. Ko se je SPDT, kateremu sta se pridružili SZ Sloga in SK Devin, na prošnjo prijateljev planincev z Reke, lotilo zbiranja pomoči v toplih oblačilih in obutvi, si ni pričakovalo tolikšnega odziva. Mnogi so prispevali, kar so mogli in na stadionu "Prvi maj" se je nabralo za več desetlin lepencastih zavojev raznih oblačil, ki bodo ob nastopajoči zimi nedvomno koristila potrebam ljudi v stiski.

Veliko pomoči so nabrali tudi v Bazovici in v Cerovljah, zbiranje pa se nadaljuje še danes in sicer na stadionu "Prvi maj" in v Cerovljah od 18. do 20. ure. Vso zbrano pomoč bodo predstavniki treh društev prihodnji teden odpeljali čez mejo in jo s posredovanjem predstavnikov ilirskobistriškega planinskega društva "Snežnik" izročili prijateljem planincev z Reke, ki jo bodo nato porazdelili najbolj potrebnim in v prvi vrsti beguncem iz drugih krajev Hrvaške.

Avtomobilski izlet na Ostrič

Bolj redki vedo, da se na skrajnem južnem robu matorskega podolja, ki predstavlja ločnico med Krmini in Čičarijo, dviga 1056 metrov visok Ostrič z golim in zelo razglednim vrhom

stožčaste oblike. Gora je na slovenskem ozemlju nedaleč od hrvaške meje in predstavlja cilj zadnjega letošnjega izleta, ki ga v nedeljo 1. decembra prireja SPDT in je bil najavljen v letošnjem programu izletov.

Na pot se bodo udeleženci izleta odpravili z avtomobili, zato se bodo zbrali ob 9.15 v Trstu pred sodno palačo na trgu Ulpiano, ob 9.30 pa pri spomeniku padlih pred cerkvijo v Bazovici, odkoder se bodo peljali preko meje na Pesku na cesto proti Reki. Izlet vodi Franc Armani (tel. 51360). Za dosego vrha Ostriča bo treba premagati 400 metrov višinske razlike, za kar so, s povratkom vred, predvidene tri ure hoje. Torej, srečno pot na Ostrič v upanju, da bo vreme naklonjeno in da bo z vrha mogoč lep razgled.

Smučarski tečaji

SPDT bo tudi v tej sezoni priredilo smučarske tečaje za najmlajše in starejše učence in dijake slovenskih šol in sicer začetniške in izpopolnjevalne. Tečaji se bodo odvijali na smučiščih v Ravasclettu s pričetkom v nedeljo, 12. januarja 1992, trajali pa bodo štiri nedelje zaporedoma z zaključkom 2. februarja. Podrobnosti vpisa v tečaje bodo predstavniki smučarskega odseka SPDT obrazložili v posebnih programih, ki jih bodo porazdelili po šolah in objavili v tisku. Že sedaj pa zagotavljamo, da ostane vpisnina v tečaje nespremenjena in bo veljala ista kot lani.

Prireditelji pozivajo mlade, bodoče

Everest z Zahodne globeli

pridne smučarje, da izkoristijo ugodnosti tečajev, ki jih prireja SPDT, saj je zima že tu in je proge že pobelila debela plast snega (L.A.)

Praznik La Marmotta - UISP

Združenje za prosti čas La Marmotta UISP-lega Montagna prireja to soboto, 30. t.m., ob 17. uri na svojem sedlu pri Rumeni hiši (Strada del Friuli 295) praznik včlanjevanja. Na sporedu bo prikaz diapozitivov in glasba. Delovali bodo dobro založeni kioski.

Prečenje Everest - Lotse ostaja sen

Tudi tokrat ni uspel nihče

Ko smo se med alpinisti AO SPDT menili z vrhunskimi alpinisti iz Slovenije o tehnični plati mednarodne odprave Alpe-Adria Sagarmatha Expedition, je skoraj naravno prišla zamisel, da bi lahko s takimi vrhunskimi alpinisti, kot so Andrej Štremfelj, Janez Jeglič, Silvo Karo in še z drugimi, poskusili himalajski alpinistični podvig za leto 2000. Zamisel pravzaprav ni nova, saj jo je sam Messner večkrat omenil (in zapisal), vseeno pa je bila - in je - zelo drzna. Zamisel in nato načrt, o katerem smo večkrat razpravljali, je bil, kot je že vsem znano: prečenje Everest-Lotse. Kar pomeni osvojitve najprej najvišje gore na svetu Everest (8872 m), nato spust na sedlo (7906 m), nato pa še osvojitve četrte najvišje gore na svetu Lotseja (8516 m).

V ta načrt smo verjeli, posebno ker sta bila takrat v seznamu udeležencev naše odprave tudi slavita Messnerjeva soplezalca, slavni Hans Kammerlander in danes žal že pokojni Friedl Mutschlechner. Kammerlander pa je raje šel naprej na Nango Parbat, od koder se je spustil s smučmi, nato pa v Patagonijo snamec Herzogov film »Kamnitni klic«, Mutschlechner pa je brez svojega stalnega soplezalca odpovedal udeležbo.

Druga faza tega načrta se je odvijala kako leto kasneje v baznem taboru pod Everestom. Takrat je znameniti francoski alpinist Marc Battard tudi sam poskušal podoben podvig - »stečič« na vrh Everest, tam nekje prespati, nato pa osvojiti Lotse (torej obe gori v 24 urah) - pa je le staknil omrzline in je s težavo (sicer drugič) osvojil »le« Everest. Tisti naši alpinisti pa, v prvi vrsti Andrej Štremfelj, ki so bili določeni za prečenje, pa so se temu odpovedali, ko so videli, da je slednje iz vremenskih, pa tudi tehničnih razlogov nemogoče - bilo je vseskozi premrzlo, pa tudi naša ekipa je bila »prelahka«, da bi lahko podprla tak projekt, poleg tega pa nismo imeli dovolj materiala, pa tudi višinskih nosačev. Odpovedati se vrhu je vsekakor dosti težje, kot nadaljevati in nato... omagati. To so vedeli Andrej, Johan in vsi ostali.

Projekt prečenja Everest-Lotse je po naši in Battardovi zamisli kar naenkrat dobil krila. V letošnji spomladnaski sezoni je to povezavo oz. prečenje spet, že tretjič, poskušal prav Battard, vendar tudi tokrat ni uspel, čeprav je tudi tokrat zanj delala celotna zelo opremljena ekipa. Prečenje je tudi začel 34-letni Nemec Rüdiger Lang, pa se je žal zanj končalo tragično: bivaka pod vrhom Everestu ni preživel. Naši pa so se znali odpovedati magičnemu načrtu, ko so videli, da je neizvedljiv. Tudi v odповedi je vidna veličina slovenskih alpinistov. Svetovni vrh smo dosegli tudi s tem...

(Dušan Jelincič)

Naročnina: mesečna 22.000 lir - celoletna naročnina 264.000 lir; v Sloveniji številka 15 SLT dnevna; mesečna naročnina 300 SLT.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za Slovenijo: žiro račun 50101-601-85845
ADIT 61000 Ljubljana
Vodnikova 133 - Telefon 554045-557185
Fax 061/555343

Oglasi: ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povisek 20%. IVA 19%. Oglasi iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasni agenciji PUBLI-EST srl - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mali oglasi: 950 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski dnevnik

četrtek, 28. novembra 1991

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894 - Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
ČEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič
Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja ZTT
Tiska EDIGRAF

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Khieu Samphan le za las ušel tisočglavi množici in z vso naglico zapustil mesto V Phnom Penhu razjarjena množica hotela linčati liderja Rdečih Kmerov

PHNOM PENH — Zgodovinskemu liderju Rdečih kmerov Khieu Samphanu, ki se je včeraj vrnil v Phnom Penh, prebivalstvo ni dovolilo, da v mestu tudi ostane. Na ulici, kjer je glavni sedež njegove organizacije, ga je pričakala tisočglava množica, ki ga je hotela linčati. Policiji je le z veliko težavo uspelo spraviti komunističnega voditelja na varno. Khieu Samphan je bil lažje ranjen v obraz. Množica je nato razbila vsa okna in uničila del strehe (na sliki AP). Da bi preprečili še večje uničenje, je vojska poslala na kraj neredov blindirana vozila. Po sicer neuradnih podatkih kaže, da je v času vlade Rdečih Kmerov v Kambodži umrlo nasilne smrti vsaj milijon ljudi.

Voditelj Rdečih Kmerov se je iz varnostnih razlogov vrnil v Bangkok. Potem ko se je razširila vest o poskusu atentata na Samphana, je princ Sihanuk, ki je tudi predsednik Narodnega vrhovnega sveta, sklical izredno sejo, na kateri je skušal pojasniti vzroke, ki so prisilili nezaželena gosta, da takoj zapusti mesto. Sihanuk je podčrtal, da je poskus atentata hudo dejanje, ki samo otežkoča že itak nelahko sožitje v Kambodži.

Medtem pa je kamboška vladna vojska podpisala sporazum o sodelovanju s Sihanukovimi gverilci, ki so bili njeni zgodovinski sovražniki. Sihanukov sin Ranaridh je dejal, da gre za zelo pomemben korak naprej na poti narodne sprave.

Washington odobril obrambni proračun

WASHINGTON — Ameriški predsednik Bush je podpisal proračun za leto 1992, ki namenja 269,7 milijarde dolarjev, približno 350 tisoč milijard lir, obrambnim stroškom. Proračun med drugim dodeljuje 4,15 milijarde dolarjev obrambnemu načrtu tako imenovani vojni zvezd, 4,36 milijarde pa so odšteli za izgradnjo »nevidnega bombnika« B2 Stealth. Nevidni bombnik je že pred časom povzročil veliko hude krvi, saj je Pentagon zahteval vsaj 75 letal, medtem ko jih Washington pristal samo na šestnajst tovrstnih letal. Za protijedrsko obrambo so v finančnem proračunu odobrili 30 odstotkov več sredstev kot lani, denar pa bo šel za izgradnjo novega vojaškega oporišča v Dakoti.

Scotti: Obsodba izsiljevalcev pomenljiv znak za vso državo

MESSINA — Dan po obsodbi bande, ki je izsiljevala trgovce in podjetnike v Capo D'Orlando, se je v tem sicilskem kraju mudil notranji minister Scotti, za katerega je obsodba »velik signal, ki ga Sicilija slavljaja na vso državo«. Izhajajoč iz zglede civilne mobilizacije članov združenja, ki so ga v Capo D'Orlando ustanovili prav zato, da bi kljubovali izsiljevalcem, je minister poudaril, da je »vsak sam zase obsojen na poraz«, da »brez sodelovanja z varnostnimi silami in sodstvom ni mogoče zmagati« in da »brez moralnega upora ni mogoče doseči ničesar«. Napovedal je tudi, da se bo v ponedeljek udeležil sestanka 12 notranjih ministrov EGS v Haagu, kjer bodo razpravljali o ustanovitvi morebitne evropske policije.

Preden se je srečal s člani združenja proti izsiljevanju, se je Scotti sestel tudi s krajevnimi upravitelji, katerim je potrdil, da se po obsodbi bande izsiljevalcev odpravljaja v Haag z veliko večjo odločnostjo. Z

novinarji pa se je minister pogovarjal tudi o ustanovitvi vsedržavne direkcije za boj proti mafiji, pri čemer je menil, da bo morala parlamentarna razprava o tem vladnem predlogu upoštevati stališča sodnikov in se osredotočiti na učinkovitost instrumenta, ne pa na pristojnosti državnih teles. Na specifično novinarsko vprašanje je Scotti izključil možnost vrnitve terorizma, medtem ko ga bolj skrbi »razkranjanje, ki onemogoča pravilno delovanje institucij«.

Za ministra Scottija je na področju boja proti organiziranemu kriminalu vsekakor v teku proces, ki ga sedaj ni mogoče več ustaviti. Če se bodo državljani, varnostne sile in sodstvo povezali v skupen boj z vsem pogumom in odločnostjo, potem se bo po njegovem mnenju mogoče osvoboditi strahu. To pa je bistvo signala, ki prihaja iz Capo D'Orlanda z obtožbo, ki jo je v torek izsiljevalcem oziroma zaščitnikom, kot se sami imenujejo, izreklo sodišče v Pattiju.

Želvji pogled z vrha

Komaj izvaljena želva z mamine glave radovedno opazuje svet okrog sebe v sydneyjskem živalskem vrtu (Telefoto AP)

Temna polt v ozadju umora mladoletnika

REGGIO EMILIA — Hudi družinski problemi, ki se jim je pridružilo obsedeno zavračanje lastne temnopoltosti, so ozadje umora, ki se je pripetil v zavodu za mladoletnike z resnimi družinskimi problemi v apeninskem kraju Castelnuovo Monti. Morilec je 16-letni Indijec, ki se je pri izbiraanju tv programa sprl s 17-letnim Ashrafom Al Tablaqom (sinom italijanske matere in jordanskega očeta) in ga v jezi z enim samim zamahom smrtno zabodel v srce.

STRASBOURG — Včeraj se je v Strasbourgu začelo - trajalo bo do jutri - drugo zasedanje evropskega parlamenta, ki ga bodo posvetili problematiki regij. Na njem nameravajo dokončno sprejeti takoimenovano Listino regij Evropske skupnosti; dokument je namreč konec junija že potrdila evropska »vlada«, zdaj pa sta na vrsti še izvršni odbor in kajpak parlament.

Tokrat bodo, vsaj tako nameravajo, sprejeli tudi niz ustreznih zakonskih ukrepov, s katerimi naj bi začeli uresničevati to temeljno evropsko listino. Pripravljajo pa tudi nekatere amandmaje, ki so jih razni organizmi oblikovali v zadnjih treh mesecih. Na zasedanju bodo v bistvu potrdili, kakor pravijo, »temeljne vidike« regionalnega sodelovanja seveda z zornega kota nove Evrope, pluralistične in demokratične.

Nova Evropa naj bi namreč bila sodobna v bistvu konfederalna tvorba, »katere konfederalni elementi pa naj bi bili vzvod za še bolj tesno sodelovanje«, v tem primeru tudi med regijami. Na zasedanju naj bi sprejeli ukrepe, da bi bilo kar najbolj zagotovljeno »ravnotežje med nadnacionalno, nacionalno, oziroma državno, ter regijsko oblastjo«. Skratka, pravijo v tajništvu evropskega parlamenta, ustvarili naj bi »novo raven« evropskega demokratičnega življenja.

Dejstvo je, da je svet čedalje bolj takorekoč medodvisen ter da to velja zlasti za Evropo kot najstarejšo, najbolj zrelo, pa

Zanimanje za tujino

RIM — Več kot milijon Italijanov bo božične in novoletne praznike preživelo v tujini, približno pol milijona pa jih bo novemu letu nazdravilo v zimskih smučarskih središčih. Oceno je posredovala zveza Fiavet, ki povezuje več kot 2.500 potovalnih agencij iz vse države. Pri tem pa velja še povedati, da v tem številu niso všteti tako imenovani »vikendaši« in tisti, ki bodo samo novoletno noč preživeli v tujini.

Potovalne agencije bi morale med decembrom in februarjem »obrniti« približno 2.000 milijard lir, največ povpraševanja pa je za zdaj za Parizom, Londonom, Dunajem in Amsterdamom, vse bolj pa se turisti zanimajo tudi za ZDA, kjer naj bi bila razprodana vsa predvidena novoletna potovanja. V denar gredo dobro tudi Tajska, Južnoafriška republika, Avstralija, Mehika, Šrilanka, Indija in Nepal, nič manjše pa ni zanimanje za »zimsko sonce« na tropskih otokih.

Regije predstavljajo pomemben člen v gradnji novega »evropskega doma«

tudi najmanjšo celino. V Evropi pa je eden glavnih aspektov problema v tem, da so na primer v zahodnem delu celine domala evforično pozdravili razpad vzhodne Evrope, premalo pa si zdaj prizadevajo, da bi ji pomagali. Pomoč je kajpak mišljena tako za vzhodno, kakor za del srednje Evrope. Nekateri dejavniki na Zahodu, kajpak tisti najbolj konservativni, pa si to pomoč predstavljajo celo kot »priložnost za izkoriščanje« neglede na to, da bi slabšanje položaja na vzhodu neizbežno pripeljalo do krize tudi na Zahodu.

Smer bodoče Evrope se kaže na eni strani v ustanavljanju nadnacionalnih organizmov, ki so seveda potrebni pri oblikovanju nove, »bolj skupne« evropske fiziognomije, na drugi pa v krepitvi vezi med regijami. Prav o slednjem bodo zdaj razpravljali v Strasbourgu; namreč o tem, kako še bolj »demokratizirati« javno življenje na celini. Današnje regije niso več nekdanje, tudi podobne si niso več; predstavljajo, kakor piše v uvodni razlagi, ki jo bodo prebrali na zasedanju parlamenta, »novo institucionalno raven, s katero naj bi zagotovili istovetnost, operacionalizacijo in demokracijo vsem oblikam evropske skupnosti«.

V programu imajo med drugim tudi ustanovitev posebnega organa (za ime se še niso odločili), »neposrednega predstavnika regij«, prek katerega naj bi uveljavljali sodelovanje regij pri sprejemanju ključnih odločitev skupnosti. Skozi ta organ bi bilo treba v prihodnje prodirati s spoznanjem, da imamo v Evropi številne »evropske stvarnosti«, ki pa naj postanejo vir »nove kulture in še bolj izvernih, pestrih in intenzivnih oblik sodelovanja«.

V parlamentu si bodo prizadevali sprejeti tezo, da nacionalna oblast (dosedanja državna oblast) ne bi smela več podrejati in celo dušiti regionalno dejavnost; krepitev regij bo seveda pomenila odpravljanje »centralistične oblasti«, ki je na antipodu širokega sodelovanja; končno bo omogočila, da bodo zaživele tvorbe, ki so dosedaj žal marginalno sodelovale pri razvoju evropske skupnosti. Dejstvo pa je, da predstavljajo »regije« na naši celini kar 70 odstotkov vsega prebivalstva.

Skratka, »veter etnij«, kakor piše v eni od resolucij, ki jih pripravljajo za zasedanje parlamenta, »naznanja novo, izvršno samostojnost«; regije ne bodo »razbijale« enotnosti parlamenta in Evropske skupnosti, če jih bodo čimprej »institucionalno«

upoštevali pri oblikovanju nove Evrope; evropska skupnost pa seveda ni več stvar »perspektive«, pač pa že kar sedanost. Politična logika prituje, da ni protislovja med integracijskimi procesi ter avtonomističnimi zahtevami.

»Regionalna raven« je med drugim rečeno v osnutku resolucije, ki jo pripravljaja evropska levica, bo utrjevala učinkovitost skupnosti. Regije naj bi resnično postale »institucionalni subjekt« in eden glavnih nosilcev temeljnih interesov Evrope. Parlament bo tokrat, kakor pričakujejo, dokončno povedal, da ne gre več za »razpravo«, za nekakšno »omizje« o tem, kaj naj bodo v bodoče regije, marveč za to, da regijam naposled priznajo pristojnosti, ki so jim jih žal negirali v dosedanjih integracijskih procesih.

Takšna smer, je slišati v Strasbourgu, bo pospešila graditev skupnega »evropskega doma«, pri tem pa otipljivo ublažila, pa tudi pomagala odstraniti »makro in mikro nacionalizme«, ki zdaj divjajo v vzhodni in srednji Evropi, pa tudi drugod. Regije bodo omogočile decentralizacijo programov, kajpak pa tudi politike Evropske skupnosti. Na strasbourški tapeti bodo delegati med drugim našli tudi zanimiv predlog o tem, kako krepiti, skozi regionalni aspekt, sodelovanje na sredozemskem področju.

MIRO KOCJAN